

7398

27.363.

NOUĂ
ISTORIOARE PENTRU COPII

URMATE DE

RUGĂCIUNI.— DIFERITE CARACTERE NUMERICE.

DIN BIBLIOTECA DE LECTURA

PENTRU

TINERIMEA ROMANA DE AMBE-SEXE

ELABORATA DE

I. M. RIUREANU.

Scriere aprobată de onor. minister al cultelor și instrucțiunii publice.

A CINCIA EDIȚIUNE.

BUCURESCÎ.

1896.

TIPOGRAFIA MODERNĂ, GR. LUIS.—STRADA ACADEMIEI, 24.

SERIA I^a

DIN

BIBLIOTECA DE LECTURA

PENTRU

TINERIMEA DE AMBE-SEXE.

087.1

TINERIMIÎ ROMÂNE DE AMBE-SEXE

SI IN SPECIAL

FOSTILOR MEÎ ELEVÎ

DIN

INTERNATELE „RIUREANU“ SI „MATEIU-BASARAB“

SPRE SUVENIRE.

ms. 7398.

27.363

223192

NOUË

ISTORIOARE PENTRU COPII

URMATE DE

RUGĂCIUNI.— DIFERITE CARACTERE NUMERICE.

DIN BIBLIOTECA DE LECTURA

PENTRU

TINERIMEA ROMANA DE AMBE-SEXE

ELABORATA DE

I. M. RIUREANU.

~ ~ ~

Scriere aprobată de onor. minister al cultelor și instrucțiunii publice.

A CINCIA EDIȚIUNE.

1896.

BUCUREȘCI.

TIPOGRAFIA MODERNĂ. GR. LUIS.—STRADA ACADEMIEI. 24.

27607

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITĂȚII
BUCUREȘTI
COTA..... 7398
CONTROL 195

1961

CONTROL 1952

RC 175/04

D

Diferitele cărți, ce compun această bibliotecă, au fost aprobate de onor. minister al cultelor și instrucțiunii publice atât prin alte decisiuni de mai 'nainte, cât și prin cea de la 29 Noembre 1886 :

- a) pentru citire în scôlele publice primare ;*
- b) pentru analise literare în cursul secundar ;*
- c) pentru bibliotecele scolare și populare ;*
- d) pentru distribuțiuni de premie.*

Dreptul de reproducțiune rezervat.

B.C.U. Bucuresti

C10972

ÎNSCIINȚARE.

NOUËLE ISTORIÓRE sunt o firéscă continuare a broşurei precedente. Sub forma unor povestiri scurte şia trăgătoare, ele coprind lecţiuni instructive şi exemple morale, care vor însufla copiilor iubire fiéscă, credinţa în Bine, în Dreptate, în Dumneđeü, recunoscinţa către bine-făcători, ascultare şi supunere către cei mai în etate, aplecare către virtute, înfiorare de vişü, răbdare şi curagiü în zile de restrişte.

Ele sunt menite a forma inimele şi sufletele copiilor, a le cultiva simţul frumosului, pe care natura l'a plantat în inima fă-căruï om.

Instrucţiunea dată tinerimiï trebuind completată prin educarea lor morală şi intelectuală, nimic nū va contribui mai cu eficacitate la realizarea acestui scop, ca citirea unor asemenea na-

*rațiunii, prin care copiii și tinerii își vor cultiva
mintea și spiritul desfătându-se.*

*Fia ca învățămintele ce vor culege dintr'ênsele
să'i nutrască și să fiă durabile, pentru fericirea
părinților și binele societății!*

I. M. R.

14 Ianuariu, 1871.

NOUË

ISTORIÓRE PENTRU COPII

1. — STRUGURIÏ.

Intr'o di din tómma trecută, întorcându-se de la primblare, Sofia găsi pe mesă un coșuleț cu struguri, așezați cu îngrijire în frunđe de viță.

— De unde sunt, mamă, acești struguri așa de frumoși și timpurii, și pentru cine sunt aduși?

— Pentru tine. Amica ta Maria ți i-a trimis de la Deal, ca cei d'ântăiū care s'aū copt în partea locului.

— Ce bună e și ce bine 'mī pare că nu mă uită! O să'i scriū îndată, ca să'i mulțumesc din totă inima.

— Sunt foarte veselă că te ved așa de recunoscătoare, îi dise mamă-sa; dar e ceva care mă mâh-

nesce. De când ai cules cele d'ântâie fragi și pêne la primirea acestor struguri, pomii din grădină ne-aũ dat o mulțime de fructe ; cu tôte astea am luat séma că nici-o-dată nu te-ai gândit să dai din ele și fetiței orfane ce șede la mătușă-sa, vecina noastră de alături. Óre fructele pomilor nostri nu sunt și ele un dar al bunătății lui Dumnezeu ? Cum a îngrijit el de noi, ca un tată bun de copiii sei, tot ast-fel trebuie să îngrijim și noi de copiii lipsiți de părinți, sau de cei fără mijl-óce. In acest chip îi putem arêta recunoscința pentru tot binele ce ne face. De acum înainte să nu mai uiți a împărtěși și pe alții din darurile ce'ți va trimite cereșcul nostru Părinte.

Cel care păstréază numai pentru sine
bunul ce'n viétă de la sórtă'i vine,
nu scie să fiă recunoscător
căt-re Pré-inaltul bine-făcător.

2. — COAJA DE NUCĂ.

Bétrânu Roténu ocupa o 'naltă funcțiune în stat. Ca înfocat apărător al adevérului și al dreptății, își făcuse o mulțime de inamici atât de în-versunați, încât acestia jurară să'l pèrdă. Deteră dar bani unui ucigaș, care luă însărcinarea de a'l rēpune într'o nópte din luna lui Septembre.

Bietul bătrân nu avea nici un presimțiment despre ceea ce-l amenința; căci omul, care și împlinesce datoriile și are cugetul împăcat, nu se teme de rele. Séra, nopoteii lui veniră ca tot-d'a-una să-l vedă. Fericit și mulțumit că se afla în mijlocul lor, le dete să mănânce mere, nuci și struguri. După ce plecară, se duse să se culce; își făcu rugăciunile obicinuite și adormi fără nici o grije.

Pe la meșul nopții, ucigașul se strecură pe ascuns și intră binișor în camera bătrânului, care dormia liniștit. Lângă căpătâiū ardea o candelă, care da o lumină dulce. Tâlharul se îndreptă spre pat, ținând în mâna dreaptă un cuțit tăios și strălucitor.

D'o-dată ênsé se auđi un trosnet atât de tare, încât tâlharul își perdu cumpétul, ér bătrânul tresări din somn și se deșteptă. Zărind pe necunoscut, se sculă repede, puse mâna pe pistolul ce era atârnat în părete și-l luă la cătare. Uci-gașul spăimêntat, aruncă cuțitul și ceru iertare. Când alergară și servitoriī casei, fu nevoit a se da prins și a descoperi pe toți urđitoriī acestei nelegiuiri.

Dupé ce toți se liniștiră, bătrânul Roténu, voidnd să afle cauza trosnetului ce auđise, se uită im-

prejur și vedu pe jos o cõjã de nucã, ce cãduse sãra de la nepoți și pe care cãlcãse tãlharul. „Ètã fericitele urmãri ale dragostei dintre ómenii! își duse el. Dãca nu mĩ-ași fi iubit atãt de mult nepoții, cum mẽ iubesc și ei pe mine, asãrã n'ar fi venit sã mẽ vedã, eũ nu le-ași fi dat sã mãnãnce fructe și cõja asta de nucã n'ar fi fost aici, ca sã mẽ scape de mórte și sã ajute la descoperirea reũ-fãcãtorilor, care 'și vor primi pedepsã cuvenitã“.

Cine crede în Dreptate și pe-aprópele iubesc
are-un ânger ce într'una de cei rãi il ocrotesc.

3. — MËRUL.

Alexandru și Caterina fãceau tot ce le sta prin putinã, ca sã placã pãrinților. Intr'o ñi, lucrând în grãdinã, tatãl lor ñise :

— Ar mai trebui un pom în colțul েলা, și o sã gãsesc eũ unul.

În preñiua numelui tatãlui lor, copiii, din micile economii ce fãcuserã, cumpãrarã un puiete de mër și, sãra, se duserã pe ascuns în grãdinã, ca sã'l sãdescã unde li se arãtase.

— Ce bucuriã o sã aibã tata, ñiceau ei între

dênșii, când va veni mâne în grădină și va vedé merișorul !

Caterina ținea pomul, ér Alesandru săpa din rêsputeri, când d'o-dată auđiră sunând ceva în fundul grópei. Băiatul spãrșese cu sapa un vas de pãmént, și amêndoî rêmaseră uimiți când vêdură, la lumina lunei, că în vas erau numai bani de aur și de argint.

«O comórá!» strigară copiii plini de bucuriă, și îndată alergară să însciințeze pe părinți despre norocul ce dedese peste ei.

— Dragii mei copii, đise tatăl, comóra ce ați descoperit o datoriti iubirii vóstre către părinți; Dumneđeu rêsplătesce neîncetat pe fiii supuși, ascultători și credincioși. Fiți dar și de aci înainte buni și înțelepți, căci norocul vostru va fi și mai mare: veți da peste comori cu mult mai prețiose decât aurul și argintul.

Fiiului, care iubese
pe părinții lui cu dor,
Dumneđeu îi dăruiesce
fericire 'n viitor.

4. - TRANDAFIRUL.

Anicuța pusese într'o glastră de flori un mic trandafir care, îndată ce se ivi primăvéra, dete

mulțime de boboci pré frumoși. Trebuie să spunem că fêta avusese cea mai mare îngrijire de dênsul : de câte-orî era timpul frumos, îl punea la feréstră și, în tóte serile când era frig, îl lua de acolo.

Cu tóte astea, într'o séră, părându-i-se că afară aerul e liniștit și dulce, cređu că nu mai era trebuința de asemenea îngrijiri. Dar peste nópte temperatura se înăspri atât de mult, încât a două di de dimineță îi găsi bobocii vestejiți de frig.

Plângea amar biéta copilă, vedându'î în acéstă stare, și dicea cu durere :

— Așa dar, o singură nesocotința din parte'mi, a fost de ajuns ca să'mi nimicéscă tóte îngrijirile de pên'acum !

Mamă-sa, auđind'o, îi răspunse :

— Intêmplarea acésta, orî-cât de neînsemnată ar fi, póte să te învețe multe lucruri folositoare și să fiă pentru tine un isvor de fericiri. Să ții minte, draga mea, că nebăgarea de sémă și necurăția, e pentru suflet cea-ce este bruma și pi-ciura pentru flori. Ca să te aperi dar de orî-ce vițiú, trebuie să ai o neadormită priveghiere și îngrijire.

Inocența nóstră este ca și orî-ce flóre mică : vițiul, cu-a lui suflare, fórte repede o strică.

5. — PĚRUL.

Nicolae, muncitor în vĕrstă, ședea la umbra unui mare pĕr dinaintea casei; nepoții lui mâncau pere și nu se mai săturau de gustul și mirosul lor.

Atunci unchiul le duse :

— Să vĕ spuiū eū prin ce împrejurare am sădit pĕrul aci. Intr'o dĭ, acum vr'o cincĭ-decĭ de ani, ședeam chiar în locul unde se află pomul. Eram trist și pe gânduri ; mă plângeam de sărăciă către unul dintre vecini, care era fôrte avut. «Ah ! dĭceam eū, cât ași fi de mulțumit dac'ași putĕ agonisi măcar o avere de trei sute de lei.»

Vecinul, om înțelept, îmi rĕspunse :

— Nimic mai lesne, dac'ai sci să te folosești de împrejurări. Chiar în locul unde stai acum se află trei sute de lei în pământ !

Pe atunci eram tĕnĕr și fără preget : m'apucaī chiar în nōptea aceea să scormonesc pământul pĕnĕ la ôre-care adâncime ; din nefericire, nu găsiī nici un ban.

A doua dĭ diminĕța, când vecinul vĕdu grōpa ce săpasem, începĕ să rĭdă și duse :

— Nepriceputule, eū n'am înțeles ca tine ; dar, fiind-că ai făcut grōpa, îți voiū da un perișor ca

să'l sădesci aci și, peste câți-va ani, o să capeți de la dânsul banii ce doresci să ai.

Plantaî dar perișorul ce'mi dete și, udându'l la timp, îi merse bine, se făcu mare și frumos precum îl vedeți. Perele ce produce de atâția ani mi-aū dat mai mult de trei sute de lei. De aceea nu voiū uita nici-o-dată cuvintele mintosului meu vecin, pe care le repeta neîncetat :

Omul cu 'ntelēptă minte,
muncitor neîncetat,
din sărac ca mai 'nainte,
se preface'n om bogat.

6. — FRAGILE.

Un bătrân oștén, ajungēnd într'un sat, cădu d'o-dată bolnav. Neputēndu'și urma calea, fu nevoit să se culce pe nisce paie, sub un șopron.

Ióna, fiica unui țeran sărac, fu coprinsă de milă pentru nenorocitul călător. In tōte zilele se ducea să'l vedă și'i da câte cincî bani.

Intr'o seră, străinul îi dise cu neliniște :

— Dragă copilă, astăzi aflaiū că părinții tēi sunt săraci ; arētă'mi dar de unde ai atâția bani, căci, îți spuiū drept, mai bine m'ași lăsa să mor

de fóme, decât să primesc vr'un ban pentru care m'ar mostra cugetul!

— O! răspuse Ióna, n'ai grijă : acești bani îi agonisesc eū singură. Când mă duc la scólă, care este în satul vecin, trec printr'o dumbravă unde sunt multe fragi, îmi umplu coșulețul și le vënd pe câte cincî sau dece bani. Tata și mama sciū bine că'ți daū din ei, dar nici-o-dată nu mî-aū arêtat cea mai mică nemulțumire. Ei dic adesea că se află ómenî mult mai săracî de cât noi, și că suntem datorî să le facem tot binele ce ne stă prin putință.

Lacrēmî ferbinți curseră din ochii bêtânului soldat la aceste cuvinte.

— Dumneđeū să te rêsplătéscă pentru atâta bunêtare de inimă! dise el.

Fă binele pentru toți
pre cât sciî și pre cât poți:
căci tocmai când nu gâdesei
cu binele te 'ntélnesci.

II.

Dupê câte-va zile, un general trecu prin acel sat și, oprindu-se la un han, se dete jos din trăsură spre a face o gustare. Aci, auđind despre

soldatul bolnav, merse să'l vedă. Bêtrânul oștên îi vorbi și despre copila bine-făcătoare.

— Cum ? O sërmană ca dênșa a avut atâta milă de tine, și eũ, vechiul têu colonel, în al căruĩ regiment ai servit cu atâta vitejiă, să fac mai puțin de cât dênșa ? Nu, ar fi o rușine. Voiũ lua tôte măsurile ca să ți se dea o mai bună îngrijire pe viitor.

Dupě ce se înțelese cu primarul comunei ca să ducă pe bolnav în casa unuia din cei mai de frunte locuitori ai satului, generalul merse la coliba unde ședea Ióna și, adresându-se către dênșa, îi dıse cu blândețe :

— Bună și milósă copilă, am aflat despre binefacerea ta ; sunt fôrte mișcat de simțimintele ce ai arêtat în acéstă împrejurare. Ai dat bêtrânului de douě-spre-dece ori câte cincĩ banĩ : étă pentru dênșii douě-spre-dece monete de câte cincĩ lei.

Părinții, uimiți la vederea argintului, îi repe-tăũ neîncetat că e pré mult, dar generalul le dıse :

— Nu, nu, acéstă rêsplătire e încă neînsemnată ; virtósa vóstră fiică va primi, în viêtă'ĩ, altele și mai prețioșe.

În adevér, Ióna eși fêtă cu minte ; se mărită

după un om pré cum se cade și cu óre-care avere. Ast-fel trăi fericită în tótă vieța.

O facere de bine, chiar de s'ar da în vânt,
își află răsplătirea, în cer saú pe pământ.

7. — CIREȘELE.

Elena locuia cu mamă-sa într'o odaiă frumos mobilată, dar cu o înfățișare neplăcută, din cauza neîngrijirii și nerânduiei ce domnia într'ênsa. Tóte îndemnurile mumei, spre a o face s'o țină curată și în regulă, erau deșerte: Elena nu eșia câtuși de puțin din deprinderile ei.

Intr'o Duminică, după prânđ, pe când își terminase gătela și voia să ésa la primblare, féta vecinului îi aduse un coșuleț cu nisce cireșe mari și negre. Dar, fiind-că mésa, scrinul și tóte mobilele erau încărcate de vestminte și alte obiecte, aruncate fără nici o regulă, Elena puse coșul d'ocam-dată pe un fotoliú îmbrăcat cu mêtase albastră, apoi plecâ cu mamă-sa pêne la un vecin.

Séra, întorcându-se, intrâ în odaiă și, fiind fórte obosită, se aședâ repede pe fotoliú. D'o-dată ênsé scóse un țipet de spaimă: ședuse chiar pe coșul cu cireșe.

La acest țipet, mamă-sa alergâ cu o lumínare în mână și rămase înmărmurită, când vedu ci-

reșele strivite. Zéma lor négră curgea șiróie de pe fotoliú, și rochia nouă a Elenei se pëtase așa de réu, că nu mai era bună de nimic.

Muma îi făcu o aspră muștrare și, între altele, îi duse :

— Veđi ce se întêmplă dacă nu'ți îngrijesci odaia și nu puí tot lucrul la locul lui ? Acum ești îndestul de pedepsitá pentru neîngrijirea și neascultarea ta. Fiá'ți acésta de învățaturá pentru viitor.

Ordinea și curăția
dintr'o casă când lipsesc,
paguba și sărăcia
pe stăpân îl urmăresc.

8. — PRUNELE.

Dómna Florénu, însoțită de patru copii ce avea, se duse într'o ți la bunicul lor. Bétrânul, care tocmai se afla în grădină, dete copiilor patru prune mari și frumóse.

— Ași dori să sciú, duse el zimbînd, cum o să împărțiți de o potrivă aceste patru prune între voi cinci.

— Iéu eú asuprá'mi astá sarcină, răspunse Aurelia, copila cea mai mare ; dar să mă lăsați să combin numerele soț cu cele fără soț.

Ea luá prunele și duse :

— Eū cu soră-mea și cu o prună, facem trei ; amēdoī frații și o prună, fac tot trei ; mama și cu două prune fac ierășī trei : ast-fel împărțirea e dréptă și cum se cuvine.

Frații și sora Aureliei rēmaseră mulțumiți, ér muma, încântată, dete fiă-cărui copil câte o prună. Bunicul dărui Aureliei un frumos buchet de flori, dicēdu'i :

— Ți'l daū nu numai că ai sciut împărți, dar și pentru că ai împărțit ca o fētă cu minte, iubitóre de părinți și respectósă.

Spiritul, inteligința
sunt iub'ite, toți o spun ;
totuși se dă preferința
sufletului celui bun.

9. — CASTANELE.

Stefan era copil lacom : cum îi intra vr'un ban în mână, îndată îl și chieltuia pe lucruri de mâncare. Intr'o di, vēđu în târg nisce castane noui și mari. Fiind-că nu scia ce sunt, întrebă pe vëndător daca sunt bune de mâncare.

— Mai e de vorbit ? rēspunse el, cumpără că sunt minunate, mai ales cópte în spuză.

Stefan ênsē apucase să'și chieltuiască tóte paralele. Ce să facă ? Pe când neguțatorul numéra

la alți cumpărători, luă pe ascuns o mână de castane și le puse în posunar, fără să'l vadă cine-va.

Cum se întorse a-casă, alergă în bucătăria, unde, neaflând pe nimeni, puse castanele pe vetrică și le acoperi cu spuză ferbinte. Ca să le grăbescă cocerea, mai puse câți-va cărbuni aprinși peste dâensele și începu a sufla din toate puterile.

D'o dată o castană plesni cu mare sgomot. Spuza și cărbunii îi săriră în față cu atâta iuțelă, încât creșu că și-a pierdut vederea. Speriat de această întâmplare neașteptată, alerga încóce și'n colo, plângend și țipând cu ochii închiși.

Sgomotul castanei și țipetele copilului făcură pe toți ai casei să alerge în bucătăria: furtul se descoperi, și Stefan fu pedepsit cu dureri nesuferite pêne să i se vindece ochii. Din fericire, se căi amar de urêta lui faptă, care 'i fu de ajuns spre a se îndrepta pentru tot-d'a-una. De câte ori era ispitit de lăcomia, șicea în sineși:

Lăcomia dese-ori
a 'ndemnat pe muritori
să se facă răi și hoți,
huiduiți, goniți de toți,
și în frunte inferați,
să móră chiar spândurați.

10. — MËRUL.

Tudora intrase în al cincilea an al vârstei. La ziua numelui ei, nașul său veni s'o vedă și, după mesă, îi dăruie un constantinat de aur.

Pe când părinții se aflau încă la mesă vorbind de darnicul cumătru, copila eși din casă și se duse la drum. Atunci, trecând pe dinaintea ei femeia cu pome de vândare, copila îi duse :

— Uite ce ban m'a dăruit nașul ; nu e așa că e frumos ?

— Da, frumos, răspunse femeia ; dar eă am în coș un măr și mai frumos ; etă, îl veđi ? Ca să ți fac plăcere, ți'l dau numai pentru banul teă.

Tudora i'l dete cu mulțumire și, apucând mărul cu amândouă mânele, alergă în casă, sărind și strigând de bucuria :

— Mamă, mamă, uite ce măr roșu și frumos am cumpărat eă cu banul de la nașul !

Femeia, care i'l vënduse, se făcuse nevedută și nu mai putură s'o găsescă. Părinții, mahnii, începură a muștra pe copilă ; dar nașul, luându'i partea, duse :

— Ce ve supărați atăta, când sciți că în lume se află mulți ómenii chiar în virstă, care fac greșeli cu mult mai mari de cât o copiliță ca dēnsa ?

Ea a dat o bucată de aur pentru un măr, alții dau fericirea vieții pentru o plăcere de un minut.

Mulți din noi nesocotesc
bunătățile ceresci
pentru lucruri pământesci !

II

Nașul, neguțător avut, se întorse acasă. Pe sēră, vedu intrând în prăvălia o femeia cu un coș gol. După ce cumpără de ale mîncării, ea îi arătă banul de aur și'l întrebă cât prețuiesce.

— Ei ! dar de unde ai dumneata constantinutul ăsta ? îi dise el cu mirare. E așa de rar, că cu anevoiă se mai găsesec de felul lui ; eu îl cunosc foarte bine și de aceea te cunosc și pe tine. Astéptă că te-oiu învăța eu să mai vinđi copiilor mere pe bani de aur !

Indată opri pe femeia și trimise să chieame un sub-comisar. După câte-va minute, încelătorea fu dusă la închisore, unde'si primi pedépsa convenită.

Furul, să sciți, nici-o-dată
nu se póte a scăpa
să nu capete rêsplată
la nelegiuirea sa.

11. — CRINUL.

În mijlocul unui rëzor de flori al Tincuței, se vedea strălucind un crin alb ca ninsórea, pe o moviliță rotundă, înconjurată de verdéță. Copila, nu mai puțin gingașă de cât crinul, simția o nespúșă plăcere, privind la flori în tóte diminețele și vedënd cum, în rësăritul sórelui, străluciañ picăturile de rouă aninate pe foile lor, apoi cu iubire și recunoscință își înălța privirea către cel ce a făcut sórele, roua și florile.

Părinții Tincuței împărtășiañ bucuriele atât de curate ale scumpei lor fiice, și adesea diceañ în între dënșii că e frumósă și nevinovată ca și crinul.

Dar, vai, fata muri pêne a nu se împlini încă anul! Când veni ierășî timpul florilor, când nemângâiata mumă vedu din nou frumosul crin, amintirea sfășietóre despre perderea copilei mult-iubite se redeșteptă cu putere în sufletul ei strivit de dor, și o făcu să verse șiróie de lacrimi.

Atunci soțul ei, mângâind'o, îi dîse :

— Ții minte că acest crin era la început o biétă buruiiană, care langedia într'un colț al grădinei. Vedënd că nu'i mergea bine, îl scosei din locul lui; dar Tincuța nóstră, mahnită, dicea că e păcat că

I'am luat d'acolo. După ce'l strămutai într'un loc mai priincios, devenind podóba grădinei, féta se bucurá și'mi mulțumi. De aceea nu mai plânge: copila nóstră, care se aseména crinului prin frumusețe și nevinováțiă, a fost numai strămutată din brațele nóstre într'un loc mai priincios, unde se bucurá de o fericire deplină și d'o viéță nepeřitóre.

Mána Domnului cea bună
 a luat'o dintre noi,
 ca p'o flóre 'n raiú s'o pună
 la un loc făr'de nevoi,

12. — GAROAFĂ.

Iosif grădinarul cultivase cu multă îngrijire o minunată garófă, care, prin colorile și mirosul ei, făcea tuturor o nespusă plăcere.

Intr'o zi, vedu intrând în grădină un domn cu soția sa, care păreaú pré cum se cade. După ce se primblară cât-va, se opriră înaintea garófei și începură a o privi cu de-aménutul.

— Mie, țise el, colorile nu mi se par așa de frumoșe, dar mirosul îi e fórte plăcut.

— Din contra, răspuse soția. Colorile îi sunt încântátóre; din nenorocire énsé n'are nici-un miros.

D'o-cam-dată, grădinarul nu scia ce să mai cre-
dă în fața unor păreri atât de opuse ; dar în cele
din urmă, luă séma că străinul n'avea bună ve-
dere, și că soția lui își perduse mirosul, din cauza
guturaiului de care suferia.

Atunci își di-se în sine : «Ceea-ce se întem-
plă cu garófa mea atât de frumósă, adesea se întem-
plă chiar cu lucrurile cele mai sfinte și mai dem-
ne de respect. Mulți ómení le defaimă și le dis-
prețuiesc, fiind-că judecata le e pré slabă ca să
le pētrundă cum se cuvine, ér simțurile pré to-
cite ca să pótă pricepe perfectiunea lor.

Frumusețea-adeverată
când nu póte-a te 'ncânta,
causa învederată
este nesimțirea ta.

13. — MĂRGĂRITĂRELUL .

Mica Ana, féta unui biet grădinar, căduse bol-
navă. Florica, fiica primarului-din sat, îi ducea
în tóte zilele câte-o ólă cu lapte bătut, fiind-că
stomacul copilei nu se putea împăca cu alte
mâncări.

Dupé ce se însănătoși, Ana se gândia în si-
neși : «mult bine m' -a făcut Florica, cât am fost
bolnavă ! Ea singură își da ostenéla să'mí adu-

că lapte. Cât de fericită ași fi, dacă ași pute face și eu ceva pentru dânsa, sau cel puțin să'i duc vr'un lucru, care s'o mulțumescă.»

Pe când cugeta ast-fel, află că Floricăi îi plăcea mult mărgăritărelul. Intr'o frumoasă zi din Maiu, se duse dar în pădure să culégă flori de mărgăritărel pentru iubita'i bine-făcătoare. După ce căută îndelung, găsi înfine la umbra celui mai bătrân stejar un stuf de mărgăritărel. Abia începu dânsa să culégă cu nespusă bucuriă din drăguțele flori, când d'o-dată auzi șoptele unor tâlhari, care stau ascunși în hățișul d'alături și vorbeiau împreună,

— S'a hotărit, dicea unul, ță cel mai neme-rit miđloc ca să ne răsbumăm asupra primarului, care a făcut pe frate-meu să fiă osândit la închisore. Chieia asta e de la pórta curții lui: argatul a uitat'o acolo ađi-diminéță.

— Pré bine, dise cel-l-alt, să'l ucide mla nópte pe el, pe nevasta și pe fiică-sa, ca să'i luăm baniș ce o fi având.

Ana, spăimântată, se strecură binișor cu florile, le duse îndată Floricăi și spuse cu deamă-nuntul tot ce auđise. Primarul aduse pe ascuns mai mulți ómenș armați, îi aședă în sală și se puse și el la pândă.

În adevăr, pe la meşul nopţii, tâlharii veniră ; dar fură prinşi şi daţi pe mânele judecăţii, spre a'şi lua pedépsa cuvenită pentru nelegiuirea lor faptă.

Atunci primarul dîse Floricăi :

— Draga mea copilă, mila şi purtarea ta către Ana a fost mîntuirea noastră : tu ai însănătoşit'o ducendu'î câte puţin lapte, ér ea ne-a scăpat la toţi viaţa. Află dar că binele ce faci, orî cât de mic ar fi, rodesce însutit şi înmiit.

Cât de mic'ajutorinţă
făcend la nefericiţi,
chiar d'a noastră consciinţă
suntem pururea plătiţi.

14. — ZAMBILA .

Emilia nu mai văduse de cât zambile albastre. Într'o zi, pe lângă cele albastre, găsi în grădină şi câte-va albe ca zăpada, apoi vr'o trei-patru roşii ca trandafirul. Culese din toate câte una şi le duse cu bucuriă la mamă-sa.

— Etă, mamă, zambile de trei colori !

— Asemenea zambile nu se găsesc aşa de rar, cum cređi tu ; întemplantarea e însă fericită pentru tine, dacă te vei pătrunde bine de ceea ce'ţi voi spune. Zambila albastră însemnéză modestiă ; cea

albă nevinovăţιά, ér cea roşιά că trebuie să ai tot-d'a-una în inimă iubire înfocată pentru tot ce e cuviincios. Caută dar să'ţi înzestrezí sufletul cu darurile arătate prin aceste florí, şi vei páré în lume mult mai frumósă decât daca te-ai împodobi numai pe dinafară cu zambilele ce ai cules.

Copila fu încântată de acéstă esplicaţiune. Pe séră, mamă-sa îi dete să lucreze în gherghef trei zambile, una albastră, alta albă şi alta roşιά, având scrise de desubt cuvintele următoare :

Copiliţa'í láudată
şi de lume căutată,
când, pe lângă frumuseţe,
are suflet ángeresc,
iér pe lângă tinereţe
modestia, dar ceresc.

15. -- NU-MË-UÍTA.

— Mamă, đicea într'o đí Constanţa, pentru ce le đice „*nu mă uita*“ acestor micí şi drăgálaşe florí, albastre ca cerul, c'un cerculeţ galben în miđloc, de care se găsesc o mulţime pe malul gârlei?

— Numele lor e vechiú, răspunse muma, şi étă ce se spune despre dênsul. A fost o dată un domn, care, plecând într'o lungă călétoria, fu însoţit de

nevéstă-sa pênă la țermul unui riú. In momentul despărțirii, vedënd aceste floricele albastre, ea culese câte-va și le dete soțului, care le puse bine, spre a le păstra ca amintire. „Asemenea și tu, scumpa mea soțιά, ȑicea el, de câte-orí vei vedé o flóre de felul ęsta, gândesce-te la mine și *nu mă uita!*“ De atunci li s'a dat numele ce le-a rămas pênă astăzi.

Atunci Constanța răspunse :

— Dar eú, mamă, care nu m'am despărțit nici de părinți, nici de frați, nici de surori, de cine să'mi aduc aminte, la vederea acestor flori?

— De cine? De semenii nostri aflați în suferință, pe cari trebuie să'í privim ca frați și să'í ajutăm în nevoile lor, pe cât ne va sta în putință.

Inimile-atător ómení
sunt legate de a ta,
și durerea lor íți strigă
ne'ncetat : „nu mă uita!“

16. — ROSETA.

— Pentru ce ții, mamă, cu atâta îngrijire la feréstră, într'un vas așa de frumos, acéstă iérbă verde, pe când în grădină noi avem atâtea flori strălucitóre? întrebă Iulia pe mamă-sa?

— Este adevărat că biéta rosetă nu are nici rumenéla trandafirului, nici albețea crinului, nici strălucirea lalelei; dar, de și simplă, de și modestă, flórea îi e înzestrată c'un miros așa de plăcut și dulce, încât le întrece pe toate. Tómnă și iérna, pe când cele-l-alte flóri sunt de mult trecute, roseta ne îmbată de miros. Ea însemnéză virtutea modestă, care, fără să bată la ochi, supune toate inimile simțitoare, și se păstrează când orî-ce altă frumusețe a perit încă de mult.

Dragi copile, frumusețea
e ceva pretențios :
onórea și cu blândețea
vă sunt mult mai de folos.

17. — COȘUL CU FLORÎ.

Intr'o frumósă diminéță, dómna Boierénu sta lângă mēsuța'î de lucru, cu șese copii împrejur. Doi băieți citiaș și scriaș, două fetițe coseaș, ier cele-l-alte două mai mici se jucaș cu păpușele. Peste puțin, grădinarul intră în casă, punénd jos un coș cu flóri. Copii, plini de bucuriă, se grămădiră împrejuru'î, ba chiar și muma lor, sculându-se de la lucru, se duse lângă dēnșii : plăcerea ce simția, vedénd bucuria întipărită pe fețele copiilor, o făcea să uite frumusețea florilor.

D'o-dată ênsé florile începură a se mișca, și o viperă scóse capul, șuierând d'asupra lor. Copiîi, spăimêntați, fugiră în tóte părțile.

Grădinarul ucise îndată vipera, care e un șerpe veninos, și spuse că venise de cu séra ca să le aducă ; dar că, negăsindu'î acasă, îl dusesese ierăși în grădină ca să sté la récóre, și că vipera s'o fi streçurat peste nópte în coș.

Dómna Boierénu, adunând pe copiî împrejuru'î, le díse :

— Spaima ce v'a coprins póte să vă fiă de folos în tótă vieța. Nu uitați nici-o-dată acéstă întêmplare. Tot ast-fel lenea, minciuna, neînfrênarea, beția și tóte relele se ascund sub plăcerile și bucuriele acesteî lumî. Fiți dar tot-d'a-una cu luare aminte și feriți-vé de ori-ce faptă, care ar puté să turbure curăția inimelor vóstre.

Când te dai fără de minte
la plăceri, adese-orî
cată să'ți aduci aminte
de vipere-ascunse 'n flori.

18. — CUNUNA DE FLORI.

Gheorghe Stângă dusesese o vieță cumpétată. De aceea, la adânci bêtrânețe, avea fața rumenă și pèrul alb coliliu. Când își sêrbători pentru a opt-

decea órá ȕiua nascerii, copiii sęi se adunară împrejuru'ı, ıi sãrutarã mãna ȕi'ı urarã sã mai trãieascã pẽnẽ la o sutã de ani.

Dupẽ fiı, veni rõndul nepoȕilor, care'ı puserã pe cap o cununã de crin alb ca pẽrul lui, ȕi de trandafirı rumeni ca obraji'ı.

Atunci bẽtrãnul le ȕise :

— Cununa este frumósã ȕi'mı place mult ; dar cea mai frumósã cununã a pãrinȕilor ȕi bunicilor este sã aibã copii ȕi nepoȕi, care sã semene trandafirului prin frumuseȕe, ȕi crinului prin curãȕia ȕi nevinovãȕia inimei lor. N'avem pe cine pune sã zugrãvẽscã cununa de flori ȕi sã scrie ın miȕlocu'ı cuvintele urmãtore ; voi ênsẽ sãpaȕi-vi-le ın inimı ȕi spuneȕi-le ȕi altora, spre amintire.

Dorinȕele'ı sã aibã a crinului candóre,
ȕi fruntea ta avẽ-va a róselor colóre.

19 — COPACIÏ DE AUR.

Anton avea urẽta deprindere sã iea ın batjocurã pe ori-cine ıi eȕia ınainte. Intr'o ȕi, pe cãnd făcea o scrisóre, ın care trebuia sã punã ȕese galbeni, sorã-sa mai micã Sabina intrã ın casã ȕi, uimitã de strãlucirea banilor, ıi ȕise :

— Spune'mı ȕi mie, nene, unde se gãsesc galbeni ?

— Unde să se găsească ? Pe copacii de aur. Ei sunt ca fasolea : rodesc pomișori, pe ramurile cărora cresc o mulțime de galbeni !

Apoi, grăbindu-se a'și termina scrisoarea, nu mai băgă de sémă la soră-sa. Ea luase galbenii, alergase în grădină și'i seménase în pământ. Când Anton vru să strîngă scrisoarea, ea se'ntórse dîcînd :

— Bucură-te, nene, că peste puțin o să ai destui galbeni : pe cei de pe masă i-am seménat în grădină.

Anton, fôrte supêrat, se sculă repede, luă pe soră-sa de mână, alergă în grădină și'i dîse :

— Arată'mi îndată unde i-ai seménat !

Ênsé, orî că fêta nu putu să mai găsească locul unde'i pusese, orî că vr'un lucrător din grădină îi luase pe ascuns, galbenii fură perduți.

Tatăl lor, când află despre acéstă întêmplare, muștră pe Anton, dîcîndu'i :

— Ți-ai primit pedêpsa pentru minciunile tale. Este adevêrat că Sabina a făcut o mare copilăriă, seménând galbenii în pământ, dar tu ești și mai vinovat, că n'ai ținut sémă de simplitatea surorii tale. Dacă n'ai fi mințit'o, ea n'ar fi făcut ast-fel. Caută dar a munci, ca să'i puî la loc, și

a te desbăra de urita deprindere ce ai de a tot spune la minciuni.

Minciuna este o rea neghină,
a căreî ródă lumea desbină.

20. — SĚMĚNȚA DE MAC.

Intorcându-se din călătoria ce făcuse prin țeri depărtate, pênă în India, un neguțator adusese mulțime de lucruri prețioase. Rudele și amicii îl primiră cu bucuriă, ér el le dete voiă să iea fiă-care câte un lucru, după plăcere.

Bărbații luară care câte o bucată de aur, care câte un șir de mărgén saũ câte o scoică de mare; femeile își aleseră felurite stofe lucrate cu măiestriă, colanuri de mărgăritare, diamante orî țesături de mėtase.

Numai unul, om cu multă judecată, alese o cutióră, pe care era scris : *sēmēnță de mac*. Când o desfăcu ênsé, vėđu că nu mai rămăsese într'ênsa decât o singură sēmēnță; căci cele-l-alte, fiind pré mici, se strecuraseră'n cale prin încheieturile cutiei și se perduseră.

Cei de față începură să rídă, dar el le rėspunse :

— Orî-ce ați đice, un grăunte mī-e de ajuns. Macul e cu totul necunoscut în țera nóstră, și

e-ú sciú din citire cât prețuiesce ; étă de ce am ales un mic grăunte, în locul tuturor scumpeturilor ce ați luat d-vóstră.

Cu multă îngrijire, el puse grăuntele în grădină și, după câte-va luni, avu atâta sēmēnță, încât la sfîrșitul anului următor semēnă cu dēnsa o întindere óre-care de pămēnt. Când vedură pentru prima óră cāmpul smăltat cu flóri roșatice și pestrițe, și când gustară uleiul dulce și limpede de mac, toți înțeleseră marea bine-facere ce un singur grăunte din acea prețiosă plantă revērsase asupra țerei.

— Cine ar fi cređut, diceau ei, că acel grăunte de mac are să fiă un isvor de mulțumiri și de bogăția pentru noi ?!

Dumnezeu adesea pune
chiar și într'un bob de mac,
câte-o tainică minune
spre-a fi omului pe plac.

21. - DOVLECIÎ.

Andreiú, fiú de plugar, pusese pe corlată mai mulți dovleci galbeni, la vederea cărora simția o mare mulțumire. Intr'o di ênsé, ne mai găsindu'i la locul lor, se supēră foc și se plânse tatălui sēu, tocmai când acesta, însoțit de nevēstă, se suia în căruță ca să plece la târg.

— M'ai ametit cu dovlecii tãii! rãspunse tatãl; du-te de lucrãzã în țerinã și, dupã amiãdã, urcã-te în podul casei și vënturã grãul, ca sã nu se încindã de cãldurã; m'ai înțeles? Despre dovlecii, fii liniștit: o sã se gãsescã!

Dupã ce se întorse pe sãrã, plugarul nostru întrebã pe Andreiũ :

— Lucrat-ai, fãtul meũ, în țerinã ?

— Da, tatã.

— Dar grãul l'ai vënturat bine ?

— Da, tatã.

— Ți-ai gãsit dovlecii ?

— Nu, rãspunse Andreiũ cu întristare; i-am cãutat pretutindenã, dar nu i-am gãsit nicãiri.

— Nicãiri? Mincinosule! strigã tatãl supãrat; te-am prins cu ocaua micã. Am vrut sã fac o încercare cu tine, ascundẽnd dovlecii în grãu. Daca ți-ai fi dat ostenãla sã'l vinturi, negreșit cã ai fi dat peste dãnșii. Acum e învederat cã ești un leneș și un mincinos!

Andreiũ rãmase rușinat și se rugã sã'l ierte.

— Te iert și d'astã datã, rãspunse tatãl, daca te legi cã te vei îndrepta pe viitor.

Mincinosuluĩ, ori cãnd,
mai târziu sau mai curẽnd,
i se 'ntẽmpl'a se trãda
și pe fațã a se da.

22.— RĂCHITA ȘI PAIELE.

Văduva Stanca, cu doi copii, se întorcea acasă din luncă, unde fusese ca s'adune lemne de foc. Muma ducea pe cap e sarcină de surcele și de uscături, ér copiii câte un mănuchiū de răchite strinse cu legături de paie.

În cale, întelnind un neguțator avut din orașul vecin, îl rugară să'î ajute cu ceva. El dișe văduvei, după ce'î dete câți-va bani :

— Ascultă-mă, bătrâno, n'ai avé trebuință să cerșesci, dac'ai urma îndemnul meu ; încredințeză'mi mie copiii dumitale, și eu îi voiū învêța să prefacă răchita și paiele în aur !

Bătrâna îi luă vorba drept glumă, ênsé neguțatorul îi spuse că vorbise fôrte serios. Îi încredință dar copiii, ér el îi puse să învețe meseria de a face panere și pëlării de paie.

După trei ani, se reîntórseră în umila colibă a mumei lor. Aci începură a face lucruri de răchită și de paie, cu o mare măiestriă. Prin stăruință și muncă, ajunseră peste puțin să lucreze mai multe coșuri și pëlării pentru neguțator. După câte-va zile, acesta, venind la dênșii, le

plăti o sumă însemnată de bani pentru marfa ce primise, apoi dîse mumei lor zîmbind :

— Nu e așa că mî-am ținut cuvîntul ?

Cu munca, omul pôte să'și facă un tesaur
din paiul și răchita ce zace 'n bătătură ;
c'asa e meșteșugul : brățară grea de aur,
pe care n'o poți perde și care nu se fură !

23. — STEJARUL.

Martin păstorul ședea cu copilul lui la umbra unui stejar, când étă că trei călători trec pe dinainte'î. Erau nisce soldați, cărora li se dedese voiă să ésa din casarmă pentru câte-va dîle. Frumósa uniformă și armele lor strălucitoare le da o înfățișare rêsboinică și mărêță.

Se opriră ca să se uite la stejar.

— Ce frumos e ! dîse unul. Dac'ar face cine-va cărbuni dintr'ênsul, ar scóte o bunișórá sumă de bani.

— Se pôte, frate cărbunar, rêsponse păstorul.

Un alt soldat dîse :

— Frumósă cójă ! Ce grósă e ! Cu ea s'ar puté îndestula o tábăcăriă pentru un an întreg.

— Adevérat, frate tábăcar, rêsponse păstorul ; dar ar fi pécat să se despóia un copaciú așa de frumos.

Al treilea dîse :

— E încărcat de ghindă ! Ce minunate șunci s'ar puté face, dac'ași avé ghinda lui ca să'mi îngraș porcul !

— Ghinda o s'o vîndă primăria, răspuse păstorul ; n'ai decât să te arêți ca cumpérător, frate măcelar.

Dupé ce soldații plecară, fiul lui Martin întrebă :

— Tată, de mult cunoscî pe ómenii ăștia ?

— Nu'î cunosc, răspuse păstorul ; acum îi vèd pentru áltăia óră.

— Apoi, urmâ copilul, de unde scii că el d'áltăiu era çarbunar, al doilea tábăcar și al treilea măcelar, când toți aũ aceleași vestminte de soldați ?

— Aĩ dreptate, răspuse tatăl ; ênsé nu dupé portul, ci dupé cuvintele lor am înțeles ce meseriă aũ. Fiă-căruia îi place să vorbésca de meseria lui și de ce'l interesézá mai mult. Ast-fel, ómenii cu ênsușiri frumóse nu vorbesc decât de fapte bune, pe când cei rěi se daũ pe față prin cuvintele lor. Etă dar cât de lesne putem cunósce pe cei din urmă, ca să ne ferim de dênșii.

Dupé mișcări și cuvinte,
veđi ce are omu 'n minte,

24.—TRANDAFIRIÏ ȘI ALBINELE.

Mircea, copilandru vioiü, vru într'o ñi să rupă un trandafir, dar spiniï îl înþepară și el suferi dureri nespuse. Altă dată, vrënd a mânca miere dintr'un stup, albinele năvăliră asupra'ï și'l veninară cu acele lor.

— Pentru ce, întrebă el pe tatăl sëü, trandafirii, care sunt atât de frumoși, aü spini așa de ascuțiți; și de ce albinele, care fac miere atât de dulce, aü ace așa de veninoase?

— Pentru ca să ne aducem aminte, răspuse tatăl, că chiar lucrurile cele mai frumoase și mai dulci din natură își aü partea lor periculösă, pentru cei ce voiesc să se bucure de dênsele cu nesocotință.

Când în calea vöstră vine
lucrul dulce și frumos,
să băgați de sémă bine:
pöte'ï și periculos.

25.—COCOȘUL.

Doi tâlharï intrară o dată, pe la meșul nopțiï, pe ferestra unei morï, ca să jefuiescă pe proprietarul ei. Pe când înaintaü binișor, căutând locul de culcare al moralului, auðiră d'o-dată

lângă dênşii cântecul rêsunător al unui cocoş. Cel mai tînér dintre ei, retrăgându-se spăimêntat, dîse încet :

— M'a speriat cocoşul : să plecăm, că pôte să fim descoperiţi.

— Fricosule, rêsponse cel-l-alt ; de ne va eşi cine-va înainte, îl vom ucide, şi atunci cocoşul pôte să strige cât o voi : nu ne-o mai pësa de nimic.

În adevër, tâlharii uciseră pe morar şi'î luară banii, cu tot ce avea mai preţios.

Trei ani trecuseră de atunci, fără ca nimeni să fi putut descoperi pe făptuitorii. Într'o séră, amêndoii intrară în cârciuma unui sat, ce se afla înconjurat de păduri, vrënd să mâná acolo. Pe la meşul nopţii, d'o-dată un cocoş începu să cânte cu atâta putere, încât se deşteptară amêndoii.

— Blestemat cocoş ! strigá unul din tâlharii : cum î-aşi mai rêsuci gâtul ! De când cu istoria de la móră, ţipêtul acestei păsëri îmi străpunge inima.

— Şi mie tot asemenea, rêsponse cel mai tînér. Dëu, n'ar fi trebuit să ucidem pe bietul morar ; căci de atunci, de câte ori aud cântecul cocoşului, par'că mi se sfâşie inima.

Ei adormiră ierăși. In revărsatul ȃiorilor, câțiva dorobanți intrară la dênșii și'i arestară. Odaia unde măseseră nóptea, nu era despărțită de a cârciumarului decât prin nisce uluce de lemn, și acesta, auđind ce vorbiseră, dedese de scire primarului.

Când li se spuse că sunt osândiți la ocnă, toți cei de față diceău :

— Cântecul unui cocoș i-a dat pe față. Mai bine ar fi făcut să asculte însciințarea ce le dedese cocoșul morarului !

Când cocoșul cântă, hoțului îi ȃice :
nu mai face rele, că'i fi neferice !

26. — GĂINA .

Cristina, o copilă sërmană, torcea în celar și, fiind-că ușa era deschisă, o găină a vecinei intră binișor înăuntru. Cristina închise ușa, luă găina și o aruncă în podul casei.

— O s'o ȃiü aci ascunsă, ȃise ea, pêně mî-o da mai multe ouë.

Dar ea, ca orî-ce copilă cu mintea necóptă, nu prevăduse o împrejurare, care mai în urmă îi aduse atâta neliniște și grijă. A doua ȃi de dimineță, după ce găina ouase, începu a cutcu-

dăta din tôte puterile. Cristina se urcâ repede, ca s'o opréscă de a mai cânta ; ênsé vecina, care o auđise, alergâ și ea în pod și, vedënd găina, începu a mustra aspru pe Cristina. Spre nenorocirea ei, unde pên'aci primia adesea de la vecină când unt, când oué și făină, din minutul acela nu'î mai dete nici un ajutor și, pe lângă acésta, își făcu și nume rău printre vecini.

Nu căta a'ți însuși
Lucrul ce nu este-al têu,
căci îți ese nume rău
când cu gândul n'ei gândi;
și nu e nimic pe lume
mai grozav ca rêu nume.

27. -- PORUMBEIÛ.

Petre și Mihaiü, copii buni și plini de istețime, locuiaü în apropiere unul de altul. Petre, ai căruî părinți erau fôrte bogați, avea un porumbar plin cu porumbieî din cele mai rari și mai frumoșe soiuri, pe când bietul Mihaiü avea pré puținî și urîți.

O dată, doi califari d'ái lui Petre, venind în sbor, intrară în porumbarul lui Mihaiü.

— Ce fericit ași fi, ڊise el, dac'ar fi aí mei!
Ce pene frumoșe, ce códă stufósă și rotundă ! Din

toți porumbei lui Petre, acești călifari își plac mai mult.

D'o-cam-dată îi veni în minte să și'i însușească și să'i țină ascunși. «Dar nu, își duse el, căci necinstea nu poate duce la fericire.» Prinse dar porumbei și'i duse lui Petre.

Acastă faptă laudabilă din partea unui copil așa de sărac, făcu plăcere bunului Petre, care, spre a'i arăta mulțumirea sa, luă cele d'ântăiu ouă ale acelor porumbei, intră pe ascuns în coțelul lui Mihaiu, și le schimbă cu ale altor porumbei vineți și de un nēm ordinar.

Când puișorii eșiră din ouă și începu să le crească tuleiele, Mihaiu rămase în mirare, vedându'i că sēmănă întocmai cu porumbei lui Petre. Plin de bucuriă, se duse la dēnsul și'i spuse despre neașteptata minune.

Petre începu să riđă, și îi povesti cum schimbăse ouele, voind a'l rēsplăti pentru buna'i purtare.

Către cel care urmază
Vocea cugetului seū,
pururea se îndreptază
Degetul lui Dumneđeū.

28 RÔNDUNELELE.

Când primăvéra aduse ierăși cu dēnsa rōndunelele, care, cu voiósele lor ciripiri, se întorceau în vechiul cuib de subt acoperișul casei unui țēran, muma đise copiilor :

— Feriți-vē de a face vr'un rēu acestor pāsēri, cā cine gonesce rōndunelele gonesce și fericirea din casă. Vecinul nostru a avut nenorocita ideiā de a strica cuiburile de rōndunele ce se aflaū la dēnsul și a le sparge ouēle. Ei bine, d'atunci încóce i-a mers tot rēu a suferit mari perderi și restriși.

Micul Gheorghe întrebā pe tatā-sēu daca era adevērat. Tatāl îi rēspunse :

Fórtē adevērat. Vecinul a pārsit datinele simple și curate ale pārinșilor și strābunilor, care vedeaū cu plăcere cum rōndunelele își făceaū cuiburile la casele lor ; el s'a făcut aspru și crud cu ai casei și cu dobitocele ; a luat invēțul de a petrece pēnē la međul nopții în cārciumā, se supērā vedēnd cā rōndunelele îi turburā somnul diminēta prin ciripirile lor, și de aceea le-a sfārīmat cuibul. Purtāndu-se cu biētele pāsēri atāt de neomenos, acest om lenēș și risipitor nu se mai scólā de diminēta, nu 'și mai vede de

interese și ast-fel a depărtat de la densusl ferici-
rea și îndestularea. Étä dar cum se lămuresce
adevărul celor spuse de muma vóstră.

Unde răul vine a se altoi,
pacea, fericirea nu pot dăinui.

29. — VRABIELE.

Lăcătușul Mateiū sfărímă într'o ȃi, cu mare
furiă, tóte cuiburile de vrabiī de sub strașina ca-
seī. Dumitru, fiul unuia din vecinī, ȃise feteī lui
Mateiū :

— Ancuȃo, pentru ce tată-tėū e atât de su-
pėrat pe bieteles pasėri ?

— A ! rėspunse copila, din ȃiua când tata a
adus acasă un pahar de aur și douė sfeșnice de
argint, vrabiele nóstre nu mai încetėză din ciri-
pit în tóte dimineȃele, și ciripirile lor ȃice că'ī
străpung inima !

Dumitru spuse acėsta părinȃilor, care rėmaseră
în mirare, căci anul trecut se furase potirul și
nise sfeșnice din biserica satului, fără să se fi
putut descoperi cine cutezase să le fure. Tatăl
lui Dumitru se grăbi atunci să dea de scire pri-
marului despre acėstă împrejurare.

Primarul, ca om priceput, il rugă să păstreze
tăcerea ; apoi, cercetând în drepta și 'n stânga,
se încredinȃă că lăcătușul chieltuia mult mai mult

decât putea să câștigé prin muncă. Nelegiuitul fu arestat și, peste puțin, nu mai rămase îndoială că el deschisese ușa bisericeii, cu uneltele ce avea, și furase lucrurile sfinte.

Atunci el se arătă și mai furios în contra vrăbielor, dar primarul îi dîse :

— Nu strigătul vrabiilor te-a dat pe față, ci ênsuși strigătul cugetului tău, căci muștrarea vinovatului este un biciu neîmblândit, care'l urmărește pretutindenî : el descopere atâtea fapte și nelegiurî ascunse.

Când o faptă rea și négră vei comite'n vieța ta, vrënd nevrënd singur o dată lumei te vei denunța.

30. PRESURILE.

Pe o iernă din cele mai grele, Lisaveta și Nița, copiii unui țeran, se duceau la móră cu câte un săcșor de grâu în spinare. Trecënd pe lângă grădina morarului, vëdură un stol de păserele, cu pene vinete și galbene, care, stând triste pe gardul acoperit de piciură, par'că dau a înțelege, prin duiósele lor ciripiri, că mor de fóme. Fata, coprinsă de milă, își deslegă sacul și le aruncă câți-va pumni de grâu. Fratele ei o muștră, dîcëndu'î :

— Ești neródă că te arêți atât de simțitóre.

Sciï că acum o să ducem mai puțină făină acasă? Ce-aū să ȃică ore tata și mama? Să te aștepti la pedepsă.

Lisaveta se spăimântă la început; dar mai în urmă, făcendu'și coragiū, rēspunse:

— Póte c'ar fi trebuit să nu m'ating de grău și să nu fiū simțitóre la suferința bietelor păserele; dar nu e nimic, că părinții nostri sunt bunī, n'aū să se supere de ce-am făcut, și apoi la veră vom munci mai mult ca să punem la loc grăunțele ce-am dat păsérilor.

Către séră, când veniră să ia făina de la móră, vėđură că în sacul Lisavetei era de douē orī mai multă făină decât într'al lui Niță. Amēdoī rēmaseră în mirare și nu sciaū ce să crėđă.

Morarul, aflāndu-se lângă gard, auđise vorbele copiilor, când Lisaveta dedese grău la paséri, ér acum îi ȃise:

— Mila ta către păserele mī-a făcut multă plăcere, și de aceea ȃi-am îndoit făina, ca rēsplată pentru bunėtatea inimei tale.

Sufletelor celor bune, inimelor simțitóre
le înfīnde 'n veci norocul mâna sa îndurátóre.

31. PIȚIGOIUL.

Ce frumos pițigoiū colo pe ramurile mēru-

lui, dicea Ilie surorii sale Alexandrina ; așteptă c'o să'l prindă îndată.

El se urcă în măr, întinse nisce lațuri, apoi, scoborându-se, se ascunse cu soră-sa într'un tufiș, ca să pândescă pasărea.

Peste puțin pițigoiul se prinse în lațuri și Ilie, urcându-se și voind să'l scótă, alunecă și cădu jos. Pasărea scăpă, ér el se lovi de o buturugă și se răni foarte greu la mână.

Alexandrina îi dise :

— Dragă Ilie, cred că acum nu'ți va mai veni gustul să te urci în pomii, ca să prindă paseri ; alt-fel ai ajunge să'ți perđi vr'un braț sau vr'un picior.

— Ce copilăria ! răspuse el rîdînd : nu crede că astă sgărietură o să mă oprască d'a mă sui ; îmi pare rău numai că 'mă-a scăpat pițigoiul și că acum n'o să se mai apropie de lațuri.

— Așa dar, răspuse Alexandrina, pițigoiul este mai înțelept decât tine : el se feresce de nenorocirea din care a scăpat o dată, pe când tu, care te răniși chiar acum la mână și abia scăpași de o nenorocire mai mare, vrei să cađi din nou într'alta, perđendu'ți sănătatea și viața !

D'un pericol și mai mare
va perî neapărat
cel ce dintr'o întemplantare
minte'n capu'i n'a băgat.

32. CUCUL.

I

Intr'o frumósă diminéță din luna lui Maiu, Filip și Constantin, primblându-se prin pădure, au-
diră pentru ântâia óră voiosul cântec al cucului.

— E o pasere ce vestesce lucruri bune, ȕise Filip, care credea în tóte eresurile ; cântecul lui o s'ă'mi aducă noroc : o să găsească vre-o pungă cu bani.

— Pentru ce s'ă'ți prevestescă tocmai ție o asemenea fericire ? răspunse Constantin, care nu era mai puțin superstițios. Nu înțeleg de ce tu s'ă plací cucului mai mult de cât mine. Dinpo-trivă, eu cred că mie'mi vestesce fericirea de care'mi vorbesci.

In loc s'ă se bucore de plăcerile primblării, ei se luară la cértă și, în cele din urmă se bătură atât de rău, încât se despărțiră cu vestmintele sfășiate și pline de sânge.

Când vom avé în suflet vre-o superstițiune,
invidiă sau ură, — n'avem nici ȕile bune.

II

Amêndoî, fără a le trece măcar prin minte, se întélniră ierășî, la un moș, unde se duseseră ca s'ă le descante și s'ă'î oblojescă. Pe când acesta

îi lega la rane, ei îi spuseră de unde se născuse cërta, și'l întrebară pentru care din amêndoî fusese cucul de bună-vestire.

Moșul începu a rîde, apoi le dîse :

— Amêndoî sunteți nerođi. Cucul n'a cîntat pentru nici unul din voi, ci pentru mine ; cãci el v'a trimis aici cu capetele sparte, ca sã'mi între mie bani în pungă.

Când doî inși se află'n luptă, un al treilea cãștigă, cãci norocul nemeresce tocmăi pe cine nu'l strigă.

33. — CUÎBUL DE PREPELIȚĂ.

Intr'o țerină de grâu de lângă o pădure, doui copii găsiră un cuib de prepeliță. Dupě mai multe încercări, abia putură prinde pe muma ce se afla pe ouă.

— Tu, dîse cel mai mare cãtre cel-l-alt, iea ouăle și eũ prepelița : ouăle fac cãt o prepeliță.

— Daca e așa, rěspunse cel mai mic, dă'mi mie prepelița și iea tu ouăle.

De aci se încinse între dênșii o mare cერთă, și se luară la bătăiă. Pe cãnd se luptau, prepelița scãpă și ouăle se sparseră. Ast-fel, nu se aleseră cu nimic. Atunci dîseră :

— Țtă unde duce nemulțumirea și lăcomia !

Este faptă mai cu minte d'un ou sã fii mulțumit, decăt pentru o găină sã te lupti necontenit.

34. — CÂRLANUL.

Buciumescu sosi nóptea pe neașteptate la moșiă. A doua ȃi de diminéță, uitându-se pe feréstră, vèdu în țérina de grâu un cârlan, care, încurându-se și asvêrlind cu picióarele în tóte părțile, făcea mari stricăciuni.

— Ce este asta? întrebâ el pe unul din servitorî; pentru ce nu luați séma la acel cârlan?

Servitorul, spre a'și ascunde neîngrijirea, răspunse:

— Nu este al nostru, ci al morarului; mă duc îndată să'l gonesc d'acolo și să mustru pe morar de atâta nepăsare.

Către séră, Buciumescu eșind la primblare, trecu pe dinaintea morei unde, vèdënd pe morar, se apropiâ de dênsul și'î ȃise:

— De ȃi-oiü mai vedé altă dată cârlanul în țérina mea cu grâu, îl voiü ucide fără milă.

Morarul răspunse, suriȃdënd:

— De'l vei vedé în țérina dumitale, ucide'l îndată: e drept, și nu mă împotrivesc de loc.

În diminéța următóre, cârlanul fu iérăși în țérină.

A! strigâ proprietarul înfuriat, se vede că morarul își ríde de mine.

Luâ dar puşca şi'l ucise pe loc. Indată ce se auđi detunătura, toţi servitorii casei alergară în curte, ca să vedă ce s'a întâmplat.

— Iii! domnule! strigară ei, ce păcat; de ce ți-ai omorît cel mai frumos cal? Ce pierdere!

Proprietarul, vedënd că se pré iuţise, ăise:

— Vinovat este servitorul, care mî-a spus un neadevăr atât de neruşinat; spre pedepsă dar, îmi va plăti preţul cârlanului pêne 'ntr'un ban.

Nu cerca s'acoperi răul c'o minciună gogonată, căci un rău cu mult mai mare pôte să se n'temple'ndată.

35. — PAPAGALUL.

O bētrână cumpērase din oraşul vecin un papagal de o rară frumuseţe, dorind a'l dărui fiicei sale măritate. Bolnăvindu-se acolo de o tuse grē, care o împedică de a se întorce acasă, ea se folosi de minutele'i de repaus şi învăţă pe papagal să rostescă câte-va cuvinte, spre a face mai multă plăcere fiicei sale Lucreţia.

Când însfirşit fu dus ca dar, papagalul începu a striga: „Trăiescă Lucreţia!“ După aceste cuvinte ênsē, începu îndată a tuşi şi a scuipa într'un chip aşa de firesc, încât toţi riseră cu hot. D'o-cam-dată rîse şi Lucreţia, apoi ăise:

— Iţi mulţumesc din suflet, dragă mamă, dar

e mare nerođiă din partea papagalului că, în loc să se mărginescă a repeta numele meu, imiteză și tusea d-tale.

Bêtrâna voia să scape de această supărătoare pasere, dar ginere-seu ȑise :

— Orî-cât de nerodă ar' fi, ea ne dă o înțeleptă învățatură, că adică nu trebuie să imite nimeni de la alții decât cele bune și de folos, ăr nu și cele rele și vătămătoare.

Când voiesci pe orî-și-cine
serios a imita,
caută numai în bine,
luî a te asemăna.

36. — CLOPOŢELUL VACEI.

I.

Tênerul Bucur păzia vacile în pădure. Fiă-care vacă avea câte un clopoțel la gât, ăr cea mai frumoasă din ele un clopoțel mai frumos. Un om, trecând prin pădure, ȑise păstorului :

— Ce minunat clopoțel ! Cât ai dat pe dînsul ?

— Doi lei, răsponse Bucur.

— Numai atât ?! Eū ași da voios și cincî, ca să'l am.

Bucur luă clopoțelul de la gâtul vacei, îl dete străinului și primi cu bucuriă cei cincî lei. Vaca

rëmase fără clopoțel și Bucur nu mai sciu în ce parte a apucat. Căutând ierbă de păscut, cu încetul ea se depărtă de turmă, ér străinul, care era un hoț și care o pândia în erâng, o apucă de córne și fugi cu dënса.

Când vre un folos pré mare
 'iți propune cine-va,
 îngrijesce-te mai tare,
 spre a nu te înșela.

II.

Bucur, cu inima strivită de máhnire, se întórse acasă plângënd și spuse părinților nenorocita'i întêmplare.

— Ah! dicea el, cum să'mi trecă mie prin minte că acel mișel îmi plătia clopoțelul așa de scump, numai ca să'mi iea vaca!

Tată-seu îi răspunse :

— Precum acel fur te-a amăgit, tot așa și réul se strecórá pe nesimțite în sufletele nóstre. La început ne amăgesce prin bunuri trecétóre, dar mai târđiú ne dűce la peire. Daca'i dai un singur deget, el îți apucă mâna întregă, apoi te iea chiar cu totul.

De'i lăsa a te supune
 fiă cel mai mic păcat,
 treptat réul te repune
 și te ține subjugat.

III.

Mumă-sa îi dîse și ea :

— Dragă Bucure, nu te-ai gândit și tu cât e de folositóre vechia datină de a pune câte un clopoțel la gâtul vacilor ?

— De ! răspuse el, baniî m'aũ scos din minți. Imi dîceam : «étă un câștig de trei lei pentru un clopoțel, care mi se pare o podóbă cu totul nefolositóre, căci vaca tot atâta lapte imi va da și fără dînsul.» Dar îndată ce peri din turmă, mă încredințaî și eũ de folosul clopoțelului.

— Ei bine ! așa se întemplă și celor ce se lasă în desfrêul patimilor. Ei calcă datinele vechi, ca nefolositóre și próste ; dar în cele de pe urmă devin întelepți prin pățirile lor, și recunosc că acele datine ale străbunilor sunt întemeiate pe nisce cuvinte fórte sănétose.

Datinele strămoșesci
să nu le desprețuiesci ;
căci întelepciunea lor
e sciința tuturor.

37. - CERBUL.

Ion era încă copil, când tată-seũ, vênător al familiei Brâncovenu, fu împușcat de un dușman,

care nu se putu descoperi de nimeni. Mumă-sa întrebuiñtä tóte miđlócele ca să'í dea o creștere bună și, după două-đeci de ani, Ion luâ locul tatălui său.

Peste câte-vă đile, însoțit de mai mulți vênători, porni în góna unui frumos cerb. Când îl zări în apropiere, luâ pușca la cătare, îi dete foc, dar nu'l nemeri. Atunci se auđiră în crâng aceste cuvinte plângeróse : «vai, ce nenorocire, m'a omorít!»

Ion alergâ îndată în acea parte, și găsi un bêtrân scãldat în sânge, svêrcolindu-se de mórte. Toți se adunară împrejuru'í. Ion ingenuchiâ înainte'í, îl luâ în brațe și, vêrsând lacrêmi, îi ceru iertare de acest omor, cu atât mai neprecugețat cu cât nici nu'l vêduse.

Ênsê bêtrânul îi đise :

— Tu n'ai trebuință să'mi ceri iertare. O să'ți descoper o taină, care pêne aci n'a fost cunoscută de nimeni : eú sunt ucigașul tatălui têu ! Aici, subt ațest bêtrân stejar, chiar unde mă aflu acum, a căđut și el scãldat în sânge, și ierăși aci, tu, fiul lui, fără a sci saú voi, a trebuit să'ți rêsbuni asupra ucigașului său. Asta e legea ne-strămutată a dreptății : tótă fapta își are rêsplata !

Apoi își dete sufletul. Toți cei de față, mișcați de un simțiment religios, se înfiorară de spaimă.

Vă ferii, copii, de crime,
căci pentru orî-ce victime,
Dreptatea sântă trimite
un braț a le rēsbuna,
ier cel care le comite
de ea nu póte scăpa.

38.—SOARELE.

D-na Petrénu și copiii ei se întorceau într'o sēră de la o rudă a lor din cătunul vecin, unde stătuseră tótă ziua. Ajunși în curtea casei, vedură lângă ferēstră o lumînare aprinsă. Marióra, mi-rându-se, dise :

— Ce fel? Nimeni dintre ai nostri n'a fost acasă; cine a aprins lumînarea?

— Ei! rēspunse fratele sēu mai mare, Vasile, póte că tata s'o fi întors de la târg.

Intrând în casă, se bucurară mult, când îl vedură.

A doua zi diminēta, plecară cu toții la câmp, ca să vadă cum lucrēdă ómenii la treieratul grăului. Copiii simțiră o viă plăcere, vedēnd cum sórele strălucia în tótă frumusețea lui.

— Dragii mei, le dise tatăl, ieri sēră ați ghicit îndată că eu aprinsesem lumînarea în casă; a-

cum, când vedeți pe cer această făclie strălucitoare, pute-veți óre ghici cine a aprins'o ?

— Da, r spunse Vasile. Fiind-că nici măcar o lumin ric  nu s'ar put  aprinde de sineși, cum ne spunea invățătorul nostru, a trebuit să fiă cine-va ca să dea lumină s relui, și acela nu p te fi dec t puterea a tot-creat re, pe care o numim Dumneđ .

A s relui lucire or -căruia arată
ce mare'i provedința și ce nemăsurată !

39.—LUC F RUL.

I.

—  t , soro,  icea Negoită, c t de frumos lucește st ua aceea ; ea e mai frumo s  dec t t te.

— Da, a a este ; însă st ua dimineței este cu mult mai m r t .

De aci se încinse o c rt  între d nșii. Tat lor, auđindu' , le  ise :

— Acest  ne ntelegere  nveder d  că sunteți fără inv țătur . Voi credeți că sunt două stele deosebite în loc de una și aceeași, care se chiamă luc f rul dimineței, c nd se ar t   nainte de răsărirea s relui,  r luc f rul sere , c nd se vede dup  apunerea lui.

Înțeleptul nu vorbește,
p n  c nd nu se g ndesce.

II.

Intrând și muma lor în vorbă,mise :

— In cât-va, pôte că și copila are dreptate. Este adevărat că lucéfêrul strălucisce tot așa de frumos diminéța ca și séra, dar diminéța suntem mai voioși și cu mintea mai limpede ; de aceea ni se pare mai frumos de cât séra. Ce mult v'ați folosi, dragii mei copii, să țineți minte tot-d'a-una că e mai bine să se culce omul séra de timpuriu și să se scóle de diminéță, când are mai multă aplecare la lucru !

Este bine să se scóle omul cât de diminéță, dacă vrea ca sănătatea să și-o guste cu dulcétă.

40.—CELE PATRU ELEMENTE.

— O să mă fac grădinar, dicea Marin la patru-spre-dece ani, când trebuia să și alégă o profesiune. Cată să fiă pré plăcută vieța, în miđlocul verdeței și tuturor florilor !

Cu tóte astea, după câte-va zile de când începuse acéstă meseriă, se întórse la părinți și se plânse că simte o mare ostenélă, fiind nevoit a sta mai tot-d'a-una aplecat și adesea chiar în genuchî, ca să lucreze. Voi dar să se facă vênător.

— Numai în pădure, ȕise el, pÓte sã ducã o-mul o vietã plãcutã !

Dar peste puȕin se desgustã ŝi de vãnãtoriã, neputẽnd suferi frigul ŝi umiditatea dimineȕei. Atunci îi veni în minte sã îmbrãȕiseze meseria de pescar.

— Trebuie sã fiã pré frumos sã plutescã pe apã limpede, într'o luntre uŝorã, fãrã a te osteni ŝi fãr'a avẽ altã grijã, de cãt a scÓte plasa cu pesce !

Dar îndatã i-se urã ŝi cu acestã meseriã, spuind pãrinȕilor cã apa nu'ï priesce de loc.

Insfãrŝit, hotorã sã se facã bucãtar.

— Ce minunatã idee, ȕise el; grãdinarul, vãnãtorul ŝi pescarul sunt nevoiã sã aducã bucãtarului produsul muncã lor, pe cãnd el stã la cãlduricã, mãnãncã ce vrea ŝi gustã din tÓte bucatele.

Nu trecu mult ênsẽ. ŝi ierãŝi se întÓrse acasã, plãngẽndu-se ŝi ȕicẽnd cã astã meseriã t-ar plãcẽ fÓrte mult daca n'ar fi focul; cãci, lângã coptor sau lângã vetrã par'cã se topesce de cãldurã !

Atunci tatã-sẽu îi rãspunse cu asprime :

— Tu nu eŝti mulȕumit nicãiri. Ȑi se urasce îndatã cu orã-ce'ȕi face plãcere la inceput. Daca

nu te împaci cu nici unul din cele patru elemente, *pământul, aerul, apa și focul*, ar trebui să părăsesci lumea, ca să nu te mai plângi de nimic. D'astă dată ênsë vroiü și țiü mult să rămâi la cea din urmă meseriä, pe care singur ți-ai ales'o, ca să nu mai perđi timpul ca un om de nimic.

Orï-ce meseriä își are menită
câte-o parte bună, câte una rea,
ênsë omul trebui cu a lui ursită
să se cam deprindä, chiar fär'ai plăcea.

41. — OGLINDA.

Victoria era din fire vioiä și supëräciösä. Mamă-sa îi đicea adesea să fiä mai liniștitä, dar în deșert, căci ea nu'i asculta îndemnurile.

Într'o đi, ședea lângä mäsa de lucru. pe care se afla un frumos vas cu flori. Fratele ei mai mic, punënd mäna pe dënsul, îl rësturnä din greșelä și'l sparse. Indatä Victoria se sculä înfuriatä, cu ochii schinteind de mîniä, cu fruntea încrețitä și cu tôte träsurile feței schimbate. Atunci mamă-sa îi puse repede o oglindä înaintea ochilor. Victoria, când se privi, se retrase de spaimä; mänia i-se domoli și începu să plângä.

— Vedï acum, îi đise mamă-sa, cât de uriciösä

e minia și cum schimonosese pe om? Dacă nu te vei îndrepta, înfățișarea urită, de care te speriași chiar tu, devenind cu încetul o stare firăscă, va lua locul chipului tău adevărat, și ast-fel vei perde și bruma și frumusețe ce ai.

Din acel minut Victoria, folosindu-se de lecțiune, își puse toate puterile ca să-și învingă minia, și cu timpul ajunse pe atât de blândă și cum-pătă, pe cât fusese de iute și supărăciósă; ér blândețea da figurei sale un farmec nespus.

Adesea după privire
se cunoșce orî-ce fire:
vițiul pe față pune
aer aspru, uriciós,
ér virtutea, ca minune,
aer dulce, mângâios.

42.—INELUL FERMECAT.

Neguțătorul Pădurenu făcuse o călătorie în părțile Răsăritului, unde, prin muncă și deșteptăciune, ajunse a-și agonisi o avere foarte însemnată. După câți-va ani, se întorse în patriă.

Ajuns în orașul unde se născuse, află că veri și verele lui se adunaseră în acea și la o mare petrecere în casa unui amic, care locuia la marginea orașului. El se grăbi atât de mult ca să

mérgă mai repede acolo, încât, de bucuriă, uită să'și schimbe vestmintele și plecâ cum se afla, prăfuit și cu hainele mototolite de lungă'î călătoră pe mare.

Când intră în casa plină de mosafiră și frumos luminată, veriă și verele lui îl cunoscără îndată ; ênsé, fiind-că vestmintele'î vechi și pré neîngrijite făceau să se cređă că se întorcea sărac, îl primiră cu mare rēcělă.

Un servitor, pe care'l adusese tocmai din Arabia, vedënd acéstă neplăcută primire, se supérâ atât de mult, încât nu se putu opri de a'î đice încet :

— Cată să fiă nisce ômenă rěi, fiind-că n'arată nici o bucuriă la revederea unei rude de aprópe ca dumneata, după o așa de lungă despărțire !

— Aibă puțină răbdare, îi rěspunse stăpânul. O să veđi îndată cât de bine aũ să se pórte cu mine !

Đicënd acestea, scóse din posunar un inel de diamant, îl puse în deget și începu să vorbescă, arětând câte-ceva cu mâna. Strălucirea diamantului atrase tóte privirile, și toți se adunară cu grăbire împrejurul scumpului lor văr. Únul îi strîngea mâna, altul îl îmbrățișa, toți își făceau o plăcere să vorbescă cu dênsul.

Atunci Arabul, care rămăsese cu ochii țintiți, uimit de mirare, îl întrebă, când fură singuri:

— Ia spune'mi, stăpâne, nu cum-va inelul dumitale are darul să fermece pe ómenii?

— Nu, răspuse Pădurénu, dar diamantul, care prețuiesce câte-va mii de lei, le învederéză că suntú bogat, și pentru dênșii averea este totul.

— O, cât de orbii sunt muritorii! strigá Arabulú cu aprindere. Așa dar, nu inelul i-a făr-mecat, ci nesațiul de aur! E óre cu puțină ca puțin metal galben și câte-va petricele strălucitóre să aibă mai multă putere asupra iniméilor, decât ființa unei rude virtuóse ca bunul méu domn?!

Nu sta în mirare,
nici da preț mai mare
la ce strălucesce fără de folos,
decát unui suflet bun și generos.

43. — ÎNCĂLȚĂMINTEA.

Tênérul Tudor, păstor de capre, era plătit pentru munca lui atât de puțin, încát nu i-se ajungea să'si cumpere și încălțăminte. O ducea dar destul de greú în astă privință, căci iérna s'a-propiasse cu timp friguros și umed.

Intr'o di, un hoț, care în mai multe rôndurii fu-

sese la închisóre pentru furturi, eși din pădure, se apropiâ de dânsul și'i duse :

— Lasă'ti meseria, vericule, și îmbrățișeză p'a mea, că e mult mai bună. Intră ucenic la mine, ca să ai încălțăminte nouă și tot ce ți-o trebui. N'o să ai mult de lucru și n'o să mai fii nevoit a umbla prin noroiu cu picióarele góle.

— Ferescă Dumneđeú! răspuse junele păstor. Mai bine să umblu cu picióarele góle, sărac și curat, decât să mă'navuțesc prin miđlóce nedrepte. Așa mî-a spus tata, că e mai bine să fii cu picióarele pline de noroiu, decât cu mânilé întinate de nelegiuiri.

Dunărea întrégă nu póte spêla
pêta, ce pe frunte are cine-va!

44. — LANȚUL.

Simion era un ténér cu rea purtare: de mic se deprinsese să fure.

Intr'o diminéță, trecênd pe dinaintea unei ferării, vêđu lângă ușa prăvăliei un frumos lanț de fer. Se uitâ împrejur cu luare-aminte și, asigurându-se că nu'l vede nimeni, puse repede mâna pe lanț ca să'l iea, când d'o-dată scóse un țipet spăimêntător. Lanțul fiind încă ferbinte,

își arsesse degetele mânei. Ferarul, care cu câte-va minute mai 'nainte îl scosese din foc și'l aruncase acolo, ca să se răcească, auzind țipetele, eși din fundul prăvăliei și'î dise :

— A, a ! étă-te prins ; îmi pare bine că ți-ai ars degetele rău-nărăvite. Ce-ai căutat ai găsit : fiă'ti acesta de învățatură pe viitor !

Un om onest avere străină nu răpesece,
ci, mai rău decât de foc, de dênşa se feresce.

45. — BUCATA DE CARNE.

Nicolae și Călin aduseră într'o di două care cu lemne la cūrtea stăpânului lor. După ce le descărcară, intrară în bucătăria. Când bucătarul eși p'afară, viclénul Nicolae luă cu cleștele din ôlă o bucată de carne și o viri în posunarul lui Călin.

— Să nu dici nimic, îl învăță el ; la întorce-re'î, dacă va întreba de carne, eū o să mă jur că n'am pus mâna pe dênşa, ér tu că n'ai luat'o. Cu chipul acesta, ne vom scăpa fórte ușor.

Bucătarul se întorse peste câte-va minute, se uită în ôlă și vedu că i s'a furat o bucată. Privi dar pe amêndoï servitoriï cu pëtrundere și le dise :

— Ce s'a făcut carnea din ólá ?

Ei răspunseră după cum se înțeleseseră. Atunci bucătarul adause :

— Tu, Nicolae, ai scos carnea din ólá : te cunosc după mânecă, care ți-e plină de grăsime ; ier tu, Căline, ai pus'o în posunar, căci étă cum îți curge grăsimea pe haine. Să vė fiă rușine de fapta vóstră și de réua-credință ce ați arėtat. Chiar dacă nu v'ași fi descoperit vielenia, ea tot n'ar fi rămas ascunsă de cugetul vostru, care v'ar fi muștrat în tótă vieța pentru ast-fel de fapte urite.

Amėndoi mărturisiră adevėrul ; dar, ne mai avėnd nimeni încredere în ei, fură pedepsiți și goniți din curte.

Când, prin vieleniă, vreți să amăgesci,
află de la mine c'o să te căiesci.

46. — SCULURILE DE AȚĂ.

Irina, fėtă de țeran, avėnd mai multe sculuri frumóse de ață, tórse chiar de dēnsa, le spălă și începu a le întinde pe ierba din grădină, spre a se înălbi. Prietena ei Flórea, fiica vecinului, venind să'i dé ajutor, nu înceta să se mire de frumusețea acelor sculuri.

Intr'o ȃi, Irina luă séma că'î lipsiaũ câte-va ȃin ele. Bănuind că surata i-le furase, se duse la ȃensa și'î ȃise :

— Flóreo, tu mĩ-ai luat aȃa, fiind-că numai tu ai intrat în grădină : ȃă-mĩ-o înděrăt.

Flórea se sili s'o încredinȃeȃe că nu e vino-
vată, dar îndeșert, și ast-fel trecu în ochiĩ tu-
tutor ca hóȃă.

In anul următor, reparându-se clopotniȃa bi-
sericeĩ din sat, lucrătorii găsiră aȃa într'un ve-
chiũ cuib de barză. Atunci vedënd că berzele lua-
seră sculurile, cunoscură cât se amăgiseră invi-
nuind pe biéta Flórea. Ca să'și îndrepteze gre-
șela, Irina, cu lacrēmile'n ochi, ceru iertare prie-
teneĩ sale năpăstuite.

Nu fii lesne creȃetor,
dar nici pré bănuitor ;
căci ȃi-e cugetul mustrat,
când veȃi că te-ai încelat.

47. — FERTURA.

— Uf, mamă, ce fertură fără gust ! ȃise într'o
ȃi mica Ióna, lăsând lingura pe masă. Nu e bună
de loc : nu mai mănânc !

— Acum nu pot face alta, rėspunse mamă-sa,
dar las'că deséră ȃi-oĩ pregăti alta mai bună.

După cât-va, se duse cu fata în grădină să scótă cartofi. Ióna îi aduna și îi punea în saci. Lucrul ținu, fără întrerupere, pênă la apusul só-relui.

Séra, când veniră acasă, muma aduse fertura, și Ióna gustând'o, ȓise :

— Ce deosebire între acésta și cea de la prânde !
Ia gust'o și dumneata, să veȓi cât e de bună !
Și mâncă o strachină plină.

Atunci mamă-sa începu să ridă și îi ȓise :

— Ei bine, fertura asta d'acum e tot cea de la prânde, care nu ȓi-a plăcut. Acum ȓi se pare de minune, fiind-că ai lucrat cu inimă și neîn-cetat. D'aci poți vedé că fómea e bucătarul cel mai bun.

Omul care muncesce și nu'i pretenȓios,
mănăncă cu plăcere și îi pururea voios.

48.—APA ȘI PÂNEA.

Se întêmplase un an de fómete. Pavel, băiat fórte sărac, se coborí din munte în satul vecin și se duse din casă 'n casă spre a cere câte-ceva de mâncare. Grigore, fiú de țéran avut, sta în bătătură cu un codru de pâne'n mână.

— Dă'mi și mie o bucatică, îi dișe Pavel, că mor de fόμε.

Grigore îi rĂspunse cu asprime :

— Lasă-mĂ'n pace, cĂ n'am pĂne de dat !

In anul urmĂtor, Grigore se urcĂ pe munte, ca sĂ caute o caprĂ rĂtĂcitĂ din turmĂ. Umblase mult pĂnĂ s'o gĂsĂscĂ. SĂrele era arĂĂtor, și Grigore nu da de nici un isvor, ca sĂ'și astĂmpere setea ce'l Ăhinuia. MergĂnd Ăncet, zĂri pe Pavel la umbra unui fag, c'un urcior de apĂ lĂngĂ dĂnsul și pĂzind oile.

— Dă'mi și mie niĂicĂ apĂ, îi dișe el, cĂ mor de sete.

Pavel atunci îi rĂspunse și el :

— Lasă-mĂ'n pace, cĂ n'am apĂ de dat !

Grigore, cunoscĂndu'și greșĂla, Ăncepu a plĂnge și'Ă ceru iertare ; Ăr Pavel îi dete urciorul, adĂugĂnd :

— Pe mine nu mĂ lasĂ inima sĂ nu'Ă dĂu niĂicĂ apĂ ; dar am vrut nĂmĂi sĂ veĂi și tu cĂt de cumplitĂ e fόμεa și setea. ĂtĂ, bea cĂt vreĂ și adu'Ă aminte de aceste cuvinte :

La trista sĂrĂciĂ, cĂnd nu compĂtinescĂ,
gĂndesce-te c'o-datĂ poĂi și tu sĂ cerșesci !

49.—LACRËMILE UNEI MAME.

— Uite, Mariórá, ce'mí scrie bunică-ta de la Galați! ðise într'o ði dómna Murgénu către fiică-sa, în etate de cincî-spre-ðece anî, dându'î să citească scrisórea ce chiar atunci primise.

Bunica fetei era acum bêtrână și avea o stare fórte însemnată. Prin acea scrisóre, își arêta dorința să iea pe Marióra ca pe o copilă de suflet, asigurând'o că la dënса va găsi tot ce putea s'o facă fericită : locuința frumósă, trăsuri, vestminte, petreceri, cãlëtoriî în străinătate și, pe lângă acestea, o iubire de adevërată mamă, cu îngrijirile cele mai călduróse. Marióra, răpită un minut de bucuriă la auðul atâtor îmbieri de fericire, întrebă pe mamă-sa daca ar primi o propunere așa de neasceptată.

— Firesce, îi rëspunse dómna Murgénu, numai să primesci și tu. De și îți sunt mumă, tot m'ași crede vinovată daca, ținându-te lângă mine, ași pune o pedică la fericirea ta.

Pe când rostia aceste din urmă cuvinte, ochii i-se împlură de lacrimi și vocea începu să'î tremure. Marióra, vedënd pe mamă-sa atât de înduioșată și ne mai putëndu-se ținé, începu a plânge cu șiróie de lacrimi :

— Buna și scumpa mea mamă ! strigă ea luând'o de gât ; nu duce nici o grijă, că nu sunt din acei copii, care pot să'și afle fericirea lepădându-se de părinți. Lacrămile tale mă încredințază de ajuns că eu am în inima ta o comoră de bunătate și de iubire, pe care toate avuțiile din lume nu le-ar pute înlocui. O să scriu îndată bunichiilor că'i sunt pré recunoscătoare de bună-voința ce'mi arată, dar că mă simt destul de fericită în casa părintéscă.

Fericirea depărtată când îți va luci 'nainte,
d'ale părinților lacrimi cată să'ți aduci aminte.

50.—CEA MAI BUNĂ DOCTORIĂ.

Părinții ténérului Anghel, fiind fórte avuți, îi făceau toate plăcerile, și ast-fel îl răsăfătasera încă de mic. Când muriră, Anghel fu nevoit să se ducă la un unchiu, care locuia la țéră.

La început, vieța câmpenéscă nu'i plăcea de loc : în casa părinților, petrecea mai fără nici o trebă, pe când aci trebuia să lucreze neîncetat. Unde altă-dată i-se da bucate alese și gustóse, acum căta să se mulțuméscă cu o hrană simplă și cumpétată. În oraș, petrecerile de familiă se prelungiau mai tot-d'a-una pêne pe la meșul

noptii ; la țeră, după lucrările de peste ȃi, trebuia să se culce la oră hotărită și de timpuriu.

Greu îi veni pêne să se deprindă cu acest fel de viață, dar nu trecu mult și vădu bine cât îi era de folositoare. Mai 'nainte era tot bolnăvicios, cu fața gălbejită, și lua mereu la doctorii ; acum însă se bucura de o sănătate deplină : era tare ca un stejar și rumen ca bujorul.  tă de ce ȃi-
cea adesea că :

Ostenela și odihna, cumpănite împreună,
sunt în viață, pentru tineri, doctoria cea mai bună.

51. — SEMNĂTURA.

Joița, fată cu minte, muncitoare și foarte îndemnată în ale casei, era tot-d'o-dată și frumoasă. De și fără vre-o avere, dar un neguțator din acel oraș, om bogat și pr  cum se cade, o ceru în căsătorie. Ea primi propunerea cu bucurie și toți o fericiră pentru această neașteptată însoțire.

Tote se pregătiseră : nu mai lipsia decât să se ducă la primărie, ca să sub-semne actul de căsătorie.

Din nenorocire, Joița nu scia să scrie. Fiitoru'i soț r mase în mirare, afl nd acesta, și ȃise :

— N'ași fi cređut nici-o-dată ca o fată atât de bună și de plăcută să nu scie să scrie ! Afacerile mele comerciale silindu-mă adesea să lipsească d'acasă, este de mare trebuință ca soția mea să scrie mărfurile ce intră saū es din prăvăliă, ba chiar să țină și alte însemnări. Cu tótă mahnirea dar, sunt nevoit să nu fac o asemenea căsătorie.

Toți se despărțiră cu întristare, dar cea mai mahnită fu Joița, căci această împrejurare dete lumii de vorbă. Ea plângea deci cu amar că nu învățase carte, și ȓicea la orī-cine :

E o mare suferință ca omul să n'aibă stare,
dar nesciința de carte este un rău și mai mare !

52. — AVUȚIELE.

Radu avea câte-va pogóne de pământ, care'i da un venit pré neînsemnat ; dar, prin muncă și economie, trăia destul de fericit cu familia lui. Nu numai că nu'i lipsia nici-o-dată cele neapărat trebuincioase, dar mai economisia pe fiecare an câte o mică sumă de bani pentru copii.

Intr'o ȓi, apucându-se să curățe puțul din curte, dete în fundul lui peste o căldare de aramă, plină cu bani de aur și de argint.

Credându-se acum în culmea fericirii, Radu părăsi lucrările câmpului, se îmbracă cu vestiminte mai presus de condiția lui, mânca tot ce era mai scump și se puse mai ales pe băutură și petreceri: nu se mai gândia nici la afaceri, nici la datoriile lui sufletesci, și peste puțin sărăci cu totul, ba se afundă și în datorii.

Avuțiile, rău întrebuințate, îl duseseră la cerșetorie. Pământul i-se vându cu toba; sănăta-tea i-se sdruncină, printr'o viețuire necumpătată, și ori-ce simțire de respect către lume și către sine se stinse în inima lui. Atunci își îndreptă pașii către puțul de unde scosese nenorocosa comoră și se aruncă într'ênsul, chinuit de multa' durere.

Banii mulți te 'ndémn'a crede că ai prins pe Dumnezeu, dar omului făr' de minte îi fac cel mai mare rău.

53. -- TÊRGUL.

O dómna avută, care trăia la țeră și nu avea copii, se hotărî să adopte, ca fiică de suflet, pe fata vre-unei rude, care i s'ar păré mai muncitoare, modestă și cumpătată. Se duse dar în oraș, unde, arătându'și dorința, îndată fu înconjurată de vre-o țece copile sărace, care țecea

că se rudesc cu dênisa și se întreceaă să'î căștigue iubirea. Dómna, făr'a mai cerceta despre rudeniă, le primi pe tóte cu bună-voință, dete fiă-căreia câte o mică sumă de bani și le dîse :

— Mâne e dî de têrg : mergeți de cumpărați ce v'o placé mai mult, ș'apoî veniți să'mî arêtați și mie têrguielile vóstre.

Copilele plecară și, a doua dî, se întórseră voióse, aducênd panglice, mărgele frumóse, cercei, brățări, inele și alte lucruri de gătélă. Numai una dintre ele, a nume Frusinica, își cumpăraseră o furcă și vr'o dîce fuse.

Dómna o luă de mână și'î vorbi cu blândețe :

— Tu ești, drăguță, cea mai înțelêptă și mai muncitóre dintre tóte. Cele-l-alte, prin felul lucrurilor ce aă cumpărat, mî-aă dat a înțelege că țin mai mult la gătélă decât la muncă și economiă. Din minutul acesta, te iéu ca fiică de suflet, și mâne de diminêță vom pleca împreună la țéră.

Insușirile din fire nu se schimbă nici-o-dată,
ci cum suntem și ce suntem la tot pasul se arată.

54. PĂSTORUL FERICIT.

Intr'o frumósă diminêță de primăvéră, un tē-

năr cioban păzia oile într'o vâlcea smăltată de flori, sub deluri înalte și acoperite de păduri. Era voios și cânta neînțetat. Domnitorul țerei, aflându-se la vânătoare, trecu pe acolo, îl vădu și, făcându'i semn să se apropie, îi duse :

— Văd că ești foarte vesel : ași dori să'mi spui și mie pentru ce ?

Păstorul, care nu'l cunoscea, răspuse :

— De ce să nu fiu vesel ? Sunt avut ca și bunul nostru Domnitor, ba poate și mai mult.

— Adevărat ? Atunci spune'mi și mie care'ți sunt averile ?

— Uite : mărețul sôre, care strălucesce pe cer, revărsă asupra'mi lumină și căldură, ca și asupra lui ; munții și văile se acoper cu verdete și cu flori atât pentru mine, cât și pentru densul. Am două brațe și nisce ochi, pe care nu i-ași schimba pentru milioane de lei. Mai am apoi tot ce doresc, fiind-că nu doresc mai mult de cât am. Mănânc în toate zilele cu plăcere, am unde să mă culc și cu ce să mă învâlesc, ăr pentru ostenela mea primesc pe fiă-care an atât cu cât să pot trăi. Cine e dar mai bogat decât mine ?

Domnitorul zîmbi, îi spuse cine este și'i duse :

— Ai dreptate, fétul meü. Aşa să cugeți tot-d'a-una, ca să'ți păstrezi veselia și fericirea.

Fericirea omenescă nu se află'n bogăția,
c'nt'r'o viață cumpétată și'n senină veselie.

55. — TÂLHARUL.

Un tâlhar se ascunsese, cu pușca încărcată, în tufișul din marginea drumului, pândind pe un bogat neguțator de grâne, care avea să trecă pe acolo. În adevăr, când sosi neguțatorul cu chimirul plin de bani, tâlharul luă pușca la ochi și, ca să fiă mai sigur de lovitură, își sprijini genuchiul pe pământ. Din nenorocire pentru dên-sul, călcă pe un șérpe de sub frunțele uscate, de care era acoperit pământul. Când era să tragă, șérpele furios se rădică în sus, se aruncă asupra'î, glonțul apucă în altă parte și neguțatorul scăpă neatins. La sgomotul puscii și la vaietele tâlharului, neguțatorul se apropiă și'l vedu cu spaimă încolocit de șérpe, care'l mușca cu turbare. Tâlharul, vedându'l, strigă cu durere :

— Vai, am meritat sórta în care mă veđi : pe când vream să'ți rădic vieța, eü-ênsumi găsiü o mórte spăimântátóre !

Legea neînlăturată a dreptului Dunneđeu
isbesce pe vinovatul, care vrea să facă răü,

56. — HOȚOMANUL.

Stancu era un hoțoman fără sémén. Intr'o nópte întunecósă de tómnă, pe când toți locuitorii satului dormiaũ duși, el se strecurâ pe furiși în grădina boieréscă.

D'a lungul zidului casei, se întindea o viță minunată, în virful căreia era mulțime de struguri pré frumoși.

Stancu se acățâ ca o pisică de ramurile pomilor dinprejur, și începu să taiă ciorchinele cele mai frumóse, pe care le arunca în coșul ce avea în spinare. Cu cât simția că se adaugă greuta tea strugurilor furați, cu atât și bucuria lui creșcea mai mult. Dar când coșul era aprópe plin, ramura pe care sta cu picióarele se rupse de greutate, ér el cădu atât de greú în tăișul cosorului, încât se răni de mórte.

Vedí, să nu cađi în ispita
ce desfréul ți-a întins :
lucrul altuia e sacru
și, ca focul cel nestins
arde mâna vinovată
care tainic l'a atins.

57. — ORBUL.

Un nerod avu nenorocirea să'și pérđă cu in-

cetul vederea. In nepriceperea lui, începu să dică:

— Eă nu sciă ce are sórele, că din ăi în ăi mi se pare mai puțin strălucitor.

După cât-va timp, vederea slăbindu-i-se și mai mult, adause:

— E ceva spăimântător, dar foarte adevărat, că rațele sórelui nu mai au putere: sunt roșii închise și posomorite. Schimbarea se vede și la cele-l-alte lucruri: toate frunțele, toate florile și-au perdut fețele lor frumoase și par negre ca cărbunele.

In cele din urmă, când orbi de tot, strigă:

— Sórele s'a stins; acum, la amiédă, e așa de întuneric, ca și la meșul nopții.

Indeșert se nevoiaă unii-alții să'l încredințeze că sórele răspândia o lumină viăă, ca și mai înainte; el nu'i credea, ci răspundea:

— Nu mai e sóre; întunericul acopere tot pământul.

Nici-o-dată nu'i trecea prin minte că acest întuneric provenia din perderea vederii. Atunci un bătrân din localitate ăise:

— Starea acestui orb se asemănă întocmai cu a celui nenorocit, care și-a perdut cu totul credința în bine și dragostea de aprópele.

Când sufletul lui, întunecat de patimi, nu mai e în stare să simțã ce e drept și sfânt, inima i se împetresce și atunci ȃice că toți sunt rãii și că nu mai este Dumnezeu.

Sã ne rugãm ȃi și nópte pré bunului Dumnezeu, ca dreptatea și iubirea să le-avem în noi mereu.

58. — PUSTNICUL ÎNȚELEPT.

Intr'o frumósã ȃi din luna lui Maiu, când totul e îmbrãcat cu verdéțã și cu flori, un pustnic de lângã Dâmbovicióra sta cufundat într'o mare întristare, aprópe de nisce porumbari înfloriți. Étã că atunci, din întemplantare, vênãtorul Ghețu eși dintr'o dumbravã vecinã și'l întrebã de ce pare așa mãhnit.

— Sã veđi, rãspunse pustnicul ; zãrii o bróscã riiósã, care se ascunse în acesti porumbari, și care avea o înfãțisare fórte desgustãtóre.

— Și d'atãta lucru te-ai întristat ?

— Negreșit că d'atãta. Vedënd o viețuitóre așa de grețósã, m'am gândit că sunt ființe. care se tãresc cu mare anevoințã pe pãmânt, cãși petrec vieța prin noróie și prin scorburi întunecóse. Omul ênsé are staturã înaltã și frumósã, înfãțisare plăcutã ; póte să umble liber pe orí

unde, să privescă cerul și pământul, să se bucure de ierbă și de flori. El are conștiința că Dumnezeu, care l'a făcut asemenea lui, i-a dat un suflet nemuritor. Și cu toate astea, mai tot-d'a-una el uită să'i mulțumească pentru atâtea bine-faceri. Nerecunoștința acesta m'a mâhnit pêne la lacrimi!

Ghețu, mișcat de cuvintele pustnicului, nu'l uită în totă viața. Pêne și la adânci bătrânețe le repeta strănepoților, dicând :

— Dacă viețuitóarele cele mai desgustátóre n'ar fi de nici un folos pe pământ, tot ne-ar prinde bine la ceva : ele ne învătă să prețuim și mai mult fericirea că suntem ómení, că stăm pe trépta cea mai înaltă a tuturor viețuitórelor.

Omule, ține-te mândru d'a fi om p'acéstă lume!
Fă binele și înaltă al Domnului mare nume!

59. - GRĂDINARUL GENEROS.

Era o dată un grădinar bătrân, care se purta blând și omenos cu totă lumea, dar mai cu sémă cu săracii. Din banii ce agonisise, în loc să'si cumpere vestminte mai frumoșe sau să guste și el câte o mică plăcere, înlesnia mai bucurós pe

nenorociții, care'i cereau ajutor. După fiă-care bine-facere avea obiceiū să ȃicà :

— Aȃde, să mai aruncăm un merișor peste gard !

Un prieten, auȃdu' l așa în mai multe rȃnduri, îl întrebâ ce înȃlegea el prin acele vorbe. Atunci bêtrânul îi rȃspunse :

— Intr'o ȃi am chiămat mai mulți copii în grădină și le-am dat voiă să culégă fructele de pe sub pomi, să mânânce cât le-o plăcé, dar să nu iea nimic cu dȃnșii. Totuși, unul din copii, mai viclȃn de cât ce'i-l-alti, aruncâ peste gard câteva mere din cele mai frumoșe, cu gândul că le va găsi negreșit la eșirea lui din grădină. Firesce că se purta fȃrte rȃu către mine, și de aceea nici-o-dată nu l'am mai primit în grădină ; dar, precum albina scie să scȃtă miere chiar din unele flori veninȃse, asemenea și eũ sciui să mȃ folosesc de acȃstă faptă rea. „Etă, imi ȃiceam eũ, ȃmenii sunt, în lume, ca și copiii pe care'i primiam în grădină. Putem să ne bucurăm de multe bunuri aici pe pământ, dar nu putem lua nimic cu noi. Ceea ce dăm sȃracilor, aruncăm, ca să ȃic așa, dincolo de gardul ce ne desparte de cer, și găsim în cea-l-altă lume.

Din câte sȃracilor dăm,
în lumea veciei aflăm.

60. - MREANA.

Un bogat își chiămase cunoscuții să cineze împreună, la o moșă de pe țărmul mării. Intre alte mâncări, le spusese că va avé și mrene próspete. După ce li se aduseră la mésză multe feluri de bucate, étă că intrá un servitor cu o mare farfuriă acoperită. Toți credeaū că acolo sunt mretele; dar când o descoperiră, rămaseră uimiți, vedënd înăuntru o grămadă de banī în loc de pesce.

— Să vă spuī ceva, dișe stăpânul casei. Mretele, ce doriám să vă daū la mésză, sunt estimp de trei orī mai scumpe de cum credeaím. Vedënd asta, mī-am adus aminte de un prieten, pe care toți îl cunoșceți. După ce focul i-a ars casa și tótă averea, acum se află bolnav și într'o cumplită sărăciă, cu vre-o trei copii. Óre n'ar puté să trăiescă vr'o șese lunī cu acesti banī? Dacia țineți mult la mretele próspete, voiū trimite să cumpere și îndată vor fi și gata; dacia ênsé vreți să lăsám acesti banī bietului bolnav, vă voiū aduce alt pesce, care, de și mai eftin, este destul de gustos.

Toți óspeții primiră cu bucuriă, și fiă-care măi puse câte ceva în farfuriă, mulțumindu'í că le-a înlesnit fericirea d'a ușura, pentru un an, suferințele unor nenorociți.

Maí dulcǐ sunt faptele virtóse
decăt mîncările gustóse.

61. - VECINIÎ BUNI.

Copilul unui morar, jucându-se o dată pe marginea gârlei, cădu în apă și era cât p'aci să se înnece. Din fericire, ferarul satului, care se afla cu locuința de cea-l-altă parte a gârlei, îl scóse din apă și'l duse acasă la părinți.

În anul următor, luând foc casa ferarului, fără să prindă nimeni de veste, bietul om abia scăpă din flacări, cu soția și cu doi copii ; dar, în spaima și turburarea lor, uitaseră să iea și pe copila cea măi mică rămasă în miđlocul flacărilor. Nimeni nu avea curagiú să'si pună viéța pentru dânsa. Morarul, auđind țipetele copilei, alergă îndată, se aruncă în flacări, înfruntând orí-ce pericul, o scăpă și o duse morarului, dicându'í :

— Sunt vesel că am putut să'ți arăt recunoștința ce'ți datoriam : dumneata m'ai scos copilul din apă, când era să se înnece, acum étă că și eú ți-am scăpat copila din flacări.

S'ajută la nevoiă pe semenul téeu,
că și el te-ajută când iti e mai greu.

FINELE ISTORIOARELOR.

RUGĂCIUNI ȘI PRECEPTE RELIGIOASE.

LECTIUNEA I.

DECALOGUL SAŢ CELE DECE ÎNVĒTĂMINTE.

I. Eŷ sunt Domnul Dumneŷeul tĕu. Să nu aibi alŷi Dumneŷei afară de mine.

II. Să nu'ŷi faci ŷie chip cioplit¹, nici altă asemĕnare cu câte sunt sus în cer, jos pe pământ sau în ape pe sub pământ. Să nu te închinŷ lor, nici să'ŷi servesci².

III. Să nu ieŷ numele Domnului Dumneŷeului tĕu îndeŷert.

¹. Adică idolŷ, statue de lemn, de marmoră sau de aramă.

². Să nu le aduci rugăciuni sau sacrificie (jertfe).

IV. Adu'ți aminte de ziua Domnului¹, ca să o sfințesci pe dânsa. În șese zile lucrăză și'ti îndeplinesce toate lucrările tale, ér în ziua a șep-tea te odihnesce, căci este ziua Domnului Dum-neșeului tēu.

V. Onoră pe tatăl tēu și pe muma ta, ca să'ți fiă ție bine și să trăiesci anī mulți pe pământ.

VI. Să nu uciđi.

VII. Să nu fi adulter².

VIII. Să nu furi.

IX. Să nu dai mărturiă mincinosă împotriva aprópelui tēu.

X. Să nu poftesci muierea aprópelui tēu, nici casa lui, nici țérina lui, nici șerbul lui, nici din boii lui, nici din vitele lui, nici alt-ceva al apró-pelui tēu.

LECTIUNEA II

CELE NOUË FERICIRI.

Intr'una din zile Domnul nostru Isus-Christos, vedënd lume multă adunată ca să'î asculte cuvântul, se sui pe muchia unui dél, spre a fi vedut de toți, și ferici pe cei bunī, dicënd :

¹. Duminica, ér la Evrei Sâmbăta.

². Necredincios soției saú necredinciosă soțului.

1. *Fericiți cei săraci cu mintea¹, că a lor este împărăția cerurilor.*

Când vom avea minte și vom ști multe, să nu ne mândrim, ci să fim umili, modesti și blânzi ca nisce săraci cu mintea, că atunci vom dobândi împărăția cerurilor, adică fericirea nesfârșită.

2. *Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.*

Nimeni să nu se sperie, când are mari întristări, nici să nu plângă; căci Dumnezeu îi va aduce ușurare și mângâiere, dacă va crede într'ênsul.

3. *Fericiți cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul.*

Să fim blânzi, ca să ne folosim și să ne bucurăm de bunurile pământului. Omenii iuți, cruți și răi sunt lăntuiți de patimi; ei își pierd țera, averea și viața: nu moștenesc pământul.

4. *Fericiți cei înfomețați și însetați de dreptate, că aceia se vor sătura.*

Nu e faptă așa de rea și neplăcută lui Dumnezeu ca nedreptatea ce facem semenilor noștri, fiă în viața de toate zilele, fiă când suntem judecători. Cei nedreptățiți sufer aceeași durere morală ca și cei chinuiți prin fâme și sete fizică. În ceea-l-altă lume nedreptii și asupritorii vor

¹) Adică umili, modesti, neinfumurați.

fi pedepsiți prin fîome și prin sete, ér cei nedreptățiți și asupriți se vor sătura de fericirea cerească, păstrată martirilor și virtuoșilor.

5. Fericiti cei milostivi, că aceia se vor milui.

Din câte avem, să dăm la cei ce n'aũ, ca să ne dea și nouë alții, când nu avem. Să ne fiă milă de copilul fără tată și fără mamă, de văduva fără ajutor, de bătrânul scăpătat, de părintele cu mulți copii, cărora n'are pâine să le ducă acasă.

6. Fericiti cei curați cu inima, că aceia vor vedé pe Dumneđeũ.

Pe Dumneđeũ îl putem vedé numai cu ochii minții. Daca inima și cugetul nu ne sunt curate, nu putem vedé nici o bunătate, și cu atât mai puțin bunătatea fără margini, care este Dumneđeũ.

7. Fericiti făcătorii de pace, că aceia fii lui Dumneđeũ se vor chiăma.

Ce fericire, ca cine-va să se numéscă fiũ al lui Dumneđeũ! Să fim dar liniștiți, cuviincioși din copilăria pêne la bătrânețe. Intriganții, turburătorii sunt fii celui necurat.

8. Fericiti cei persecutați pentru dreptate, că a acelora este împărăția cerurilor.

Dreptatea este muma tuturilor virtuților. Omul drept nu face nici o strâmbătate: respectă persoana, averea, cugetarea, voia și libertatea altuia.

Când într'o țară se înmulțesc ómenii nedrepti și fac rău, osândesc, închid pe cei drepti, atunci celor ce sufer pentru dreptate, Dumnezeu le păstrează, ca și celor modesti, împărăția cerurilor.

9. Fericiți veți fi când vă vor huli pre voi și vă vor goni și vor dice tot cuvântul rău împotriva voastră, minșind pentru mine. Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri.

Mari și multe au fost gónele saú persecuțiunile creștinilor din partea păgânilor; mari și multe suferințe întimpină chiar astăzi cel ce spune adevărul, cel ce urésce nedreptatea, cel ce practică virtutea. Asemenea bărbați de caracter sunt insultați, calomniați și prigoniți; dar, pe lângă mângâierea ce simt în sufletul lor că și-au împlinit datoria, mare răsplată vor dobândi în viața viitoare pentru toate neajunsurile din această lume.

LECTIUNEA III

RUGĂCIUNEA DOMNEASCĂ.

Dupé ce Domnul nostru Isus Christos ferici pe toți cei buni, incredințându'i că vor avé drepturi mari și împărăția cerurilor, ne învăță cum să ne rugăm, dicénd :

Când te rogi, să nu fii ca fățarnicii, care se rogă numai ca să se arate ómenilor. Tu, când

te rogi, intră în camera ta și te rogă tatălui tău celui ceresc. Când te rogi, să nu'ți bați peptul, bolborosind din gură ca păgâni, ci așa să te rogi :

„Tatăl nostru, carele ești în ceruri, sântescă-se numele tău.

„Viiă împărăția ta, facă-se voia ta, precum în cer, așa și pe pământ.

„Pânea noastră cea spre ființă, dă-ne-o nouă astăzi.

„Și ne iertă nouă greșelele noastre, precum și noi iertăm greșităilor nostri.

„Și nu ne duce pre noi în ispită, ci ne mântuiesce de cel rău. Amin“.

Rugându-ne, dicem *Tatăl nostru* : așa dar toți, câți ne rugăm, suntem frați.

Ântăia rugăciune este ca numele lui Dumnezeu să fiă sântit în vorbele și faptele noastre, ăr nu nesocotit prin fățăriă și nelegiurii.

Ne mai rugăm să viiă împărăția lui Dumnezeu, adică împărăția dreptății și a fericirii, ca voia lui Dumnezeu să se facă pe pământ jos, precum se face sus în ceruri. Să ținem dar minte că, mai ântăiu. ne rugăm pentru toți fără osebire, și pentru țără, apoi pentru fiă-care în parte, cerând pânea cea spre ființă.

Ca să putem ênsă avé pânea cea spre ființă, adică tôte câte ne trebuiesc ca să trăim, cată să

avem mai întâiu sănătate, ca să putem lucra, ca să dobândim știință și o meserie.

Când cerem pâne, cerem sănătate nouă, părinților și mai marilor nostri; cerem învățatură, adică pânea minții și a sufletului; cerem scôle, unde să învățăm: căci științele, artele și măiestriile ne dau pânea cea spre ființă

Ca ômeni, noi avem datorii de îndeplinit către Dumnezeu, către părinții și mai marii nostri, către Patriă, către toți ômenii și către noi înși-ne. Fiind-că une-orî se întemplă să nu ne putem împlini datoriile, de aceea cerem de la Dumnezeu să ne ierte greșelele, precum iertăm și noi celor ce ne sunt greșiți. Dacă noi nu iertăm, n'avem dreptul să cerem ca Dumnezeu să ne ierte nouă; căci, după cum iertăm, așa ni se va ierta.

Ne mai rugăm să nu fim duși în ispită, ci să fim mântuiți și scăpați de cel rău. Mare pedică este ispitirea răului! Nu e de ajuns ca un copil să'și facă datoriile, să se închine lui Dumnezeu, să respecte pe părinți, să'și iubescă patria, să'și învețe lecțiunile, ci cată să se ferescă de copiii și de ômenii stricați, care îl învață să facă nebunii și necuviințe: ei sunt ispita care ne duce la rău.

LECȚIUNEA IV

DATORIELE OMULUI.

Ca să ne curățim inima și să ne luminăm mintea,

spre a ajunge la mântuire, religia ne mai dă învățăturile următoare :

„Iubesc pe Domnul Dumnezeuul tău din tot cugetul și din totă inima ta, ەر pe aprópele tău ca însuți pe tine. Fă altuia ceea ce voiesci să ți faci și ție altii.“

Când ne este fóme, ne place să ne dea cine-va demâncare. Tot așa să dăm și noi altuia, când îl vedem flămând și când avem de unde da ; căci „mai curênd întră funia corăbiei prin urechile acului, decât bogatul neîndurat și nemilostiv în împărăția lui Dumnezeu.“

Când faci un bine, fă-l în ascuns, să nu te vedă ómenii, adică : „să nu scie stânga ce face dreapta.“

Să nu scótem din gură vorbe urite, care să supere sau să ispitescă pe altul ; căci „nu ce întră în gură spurcă pe om, ci cele ce es din gură“.

Omenii curați cu inima și luminați cu mintea, sunt îndemnați cu vorbele : „cercetați și veți afla, cereți și vi se va da, căutați și veți afla, bateți și vi se va deschide.“

Ca omul să nu se îngâmfe, religiunea creștină învață cum să se pórte fiă-care, ȃicând : „cine se înalță pe sine se umilesce, și cine se umilesce, se înalță. Fericiți dar cei umili cu mintea.—Fiți înțelepți și prevădetóri ca șerpii, și blândi ca porumbeii, căci fiă-care va lua după faptele sale.—Să dăm Cesarului cele ce se cuvin Cesarului, și lui Dumnezeu cele ce se cuvin lui Dumnezeu.“

Cine e modest și cumpătat se înalță în stima oamenilor, care ieș în ris pe cel îngâmfat. Omul dar trebuie să fiă cu luare-aminte la tot ce ăice și la tot ce face. Să se închine numai lui Dumnezeu, să respecte autoritățile țării și legile, să'și caute drepturile și să'și îndeplinescă datoriile.

LECTIUNEA V

ADEVĂRATA FERICIRE .

Fiind-că Dumnezeu a dat omului minte, judecată și înțelegere, prin care să pôtă supune viciile și patimile, apoi lui Dumnezeu datorim adevărata libertate și adevărata fericire. Pe el dar să'l iubim din tot cugetul și din totă inima noastră.

Isus Christos a ăis : «ceea-ce ție nu'ți place, altuia nu face». Prin acesta a dat a se înțelege că omeni trebuie să se respecte și să se iubească între dênșii, ca fiind egali sau de o potrivă uni cu alții.

«A iubi pe aprópele seú ca ênsuși pe sine», duce pe omeni la adevărata fraternitate sau înfrățire, de unde se nasce pacea, buna-înțelegere și adevărata fericire a vieței pe pământ.

Când omeni își fac legile pe aceste temelii și implinesc acele legi, între omeni aceia domnesce împărăția lui Dumnezeu, de care ne rugăm în toate ăilele în rugăciunea dominicală sau domnescă.

Nu e libertate fără învățatură adâncă, fără lumină; căci ómenii, care sunt supuși patimilor rele, fac tot felul de necuviințe și nelegiuiri.

Nu este egalitate între ómenii care unul pe altul se asupresce, unul altuia face rău.

Nu este fraternitate între cei ce se urăsc, se vorbesc de rău, se fură și se omórá.

Așa să ne purtăm dar în vieță, ca faptele să ni se asemene cu vorbele.

Să ne ferim de ómenii ce spun la toți și pretutindenii vorbe mari, ér faptele le sunt fórte mici. Acestia sunt profanatori sau întinători de cele sante.

Să fim drepti și curați cu inima, și mintea ni se va lumina tot-d'a-una ca să cunoșcem adevărul, să practicăm binele și să ne ferim de cei răi.

LECTIUNEA VI.

INTREBĂRI RELIGIOSE .

Învățătorul. — De ce religiune ești?

Scolarul. — De religiunea creștină ortodoxă a bisericei Răsăritului.

Învăț. — Cine se ȃdice creștin?

Scol. — Cel ce crede în Domnul nostru Isus-Christos și ține la legea lui cea sântă.

Învăț. — Unde este scrisă legea lui Christos?

Scol. — In santele Evanghelii și în cărțile Apostolilor, cum și în tóte cărțile sântilor părinți, incuviințate și întărite de biserică.

Învăț. — Vrei să știi când devine omul creștin ?

Scol. — Voiesc, din totă inima și din tot cugetul.

Învățătorul. — Când ați venit pe lume din mâinile lui Dumnezeu, s'a aflat câte un bun creștin, care v'a luat în brațele lui, v'a dus să vă închine mântuitorului lumii, Domnului nostru Isus-Christos, și acolo v'a botezat. Ca toți pruncii, voi nu știați nimic, și acel bun creștin, în locul vostru, s'a îndatorat cu biserica că veți crede câte e dator a crede un creștin. Celui ce ne-a ținut în brațe la botez, noi Români îi dîcem *naș*, daca e bărbat, *nașă*, daca e femeie. Îndatorirea luată înaintea lui Dumnezeu de nașul nostru se dîce *Creșdul* sau *Simbolul credinței*, adică semnul după care se cunósce și în care se coprinde credința creștinului. El coprinde douăspre-zece părți, pe care suntem datorî a le crede fără nici o prefăcere. *Creșdul* se cuvine a'l învăța toți, ca să'l pótă dîce după cum l'aú đis și nașii nostri, în locul nostru. Étă'l :

LECTIUNEA VII

SIMBOLUL CREDINȚEI.

I. Cređ într'unul Dumnezeu, tatăl a tot-țiitorul, făcătorul cerului și al pămîntului, vędutelor tuturor și nevędutelor ;

II. Și într'unul Domn Isus-Christos, fiul lui

Dumnezeu, unul născut, carele din tatăl s'a născut mai 'nainte de toți vecii; lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut ér nu făcut, cel de o ființă cu tatăl, prin carele tóte s'aú făcut;

III. Carele, pentru noi ómenii și pentru a noastră mântuire, s'a coborît din ceruri și s'a întrupat de la Duhul sânt, și din Maria fecióra s'a făcut om;

IV. Și s'a răstignit pentru noi, în ȃilele lui Pilat din Pont, și a pătimit, și s'a îngropat;

V. Și a înviat a treia ȃi, dupě Scripturi;

VI. Și s'a suit la ceruri și șede d'a drepta tatălui;

VII. Și ierăși va să viă cu mărire să judice viii și morții, a căruia împărăție nu va avé sfirșit.

VIII. Și în duhul sfânt, Domnul de vietă dătătorul, carele din tatăl purcede; cel ce, împreună cu tatăl și cu fiul, este închinat și mărit, carele a vorbit prin prooroci;

IX. Intr'una sfântă, sobornicescă și apostolăscă biserică.

X. Mărturisesc *un botez*, întru iertarea păcatelor.

XI. Aștept învierea morților;

XII. Și vietă vécului, ce va să fiă. Amin.

După acest simbol, avem să credem că Dumnezeu e în trei fețe: *tatăl, fiul și sântul spirit* (duh). Acastă singură ființă, în trei fețe, a lui Dumnezeu se numesce *sânta treime*.

În biserica Răsăritului, noi mai credem într'un *botez*, care ne spală de păcatele strămoșesci și ne înnoiesce, făcându-ne fiii bisericeî.

Toți creștinii credem că, murind omul, móre numai corpul său trupul, pe când sufletul, (ca o pãrticică din dumnezeire) trece într'o altă viेतă; că va fi o judecată, pentru care morții vor învia, spre a și lua fiă-care după faptele lui.

Legătura ce facem cu biserica, la botezul nostru, se întăresce prin mir, care se numesce și sigilul său pecetea darului sântului spirit.

Ca nisce creștinii, suntem duși spre a ne cuminica, luând în noi corpul și sângele Domnului Isus Christos. Botezul, Mirul și Cuminicătura se zic mistere sau taine ale bisericeî, și asemenea mistere sunt șapte:

Botezul,—Sântul Mir,—Confesiunea sau mărturisirea păcatelor,—*Sânta Cuminicătură* sau grijaniană,—*Preoția,—Nunta,—Maslul* sau ungearea din urmă.

LECTIUNEA VIII

RUGĂCIUNILE DIMINETEI.

Pentru *rugăciunile* sfinților părinților nostri,

Dómne, Isuse-Christóse, Dumneđeul nostru, miluiesce-ne pre noi. Amin.

Mărire ție, Dumneđeul nostru, mărire ție.

Impérate ceresc, mângâitorule, duhul adevărului, carele pretutindenea ești și toate le deplinesci, vistierul bunătăților și dătorule de viață, vino și te aședă întru noi, și ne curățește de totă spurcăciunea, și mântuiesce, bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumneđeule, sfinte tare, sfinte fără de moarte, miluiesce-ne pre noi. (De trei ori).

Mărire tatălui și fiului și sfântului duh, și acum și tot-dé-una și în vecii vecilor. Amin.

Pré sfântă treime, miluiesce-ne pre noi; Dómne, curățește păcatele noastre; stăpâne, iertă fără-de-legile noastre; sfinte, cercetază și vindecă neputințele noastre, pentru numele tău.

Dómne miluiesce (de trei ori).

Mărire tatălui (de trei ori).

Tatăl nostru, și cele-l-alte.

Veniți să ne închinăm împăratului nostru Dumneđeū. Veniți să ne închinăm și să cădem la Christos, împăratul nostru Dumneđeū. Veniți să ne închinăm și să cădem la ênsuși Christos, împăratul și Dumneđeul nostru.

Născétóre de Dumneđeū, fecióră, bucură-te

cea plină de daruri, Mariă ; Domnul este cu tine. Bine-cuvântată ești tu între femei, și bine-cuvântat e rodul pântecelui tău, că ai născut pre mântuitorul sufletelor noastre.

Bucură-te una pră curată, Maică a unuia creator, a Domnului dumnezeu și mântuitorului nostru Isus-Christos : fii mie de ajutor în ziua înfricoșatei întrebări, când voi sta înaintea nefățarnicului judecător, ca de îngrozirea focului celui nestins să mă mântui cu rugăciunile tale, una bine-cuvântată.

Sculându-ne din somn, cădem către tine, bunule, și cântare ângerescă strigăm ție, puternice : «sfânt, sfânt, sfânt ești, Dumnezeule ; pentru rugăciunile ângerilor tăi, miluiesce-ne pre noi.» ;

Mărire tatălui.....

Din pat și din somn m'ai rădicat, Dómnne ; mintea mea o luminéză, inima și buzele mele le deschide, ca să te laud pre tine, sfântă treime. Sfânt, sfânt, sfânt ești, Dumnezeule, pentru rugăciunile tuturor sfinților tăi miluiesce-ne pre noi.

Și acum...

Neașteptat judecătorul va veni, și ale fiă-căruia fapte le va descoperi. Decî, cu frică să strigăm în meșul nopții : sfânt, sfânt, sfânt ești,

Dumnezeule; pentru rugăciunile născătoarei de Dumnezeu, miluiesce-ne pre noi.

LECTIUNEA IX

RUGĂCIUNILE DE SĒRA.

„Pentru rugăciunile...

„Împĕrate ceresc...

„Sfinte Dumnezeule...

„Prĕ sfântă treime...

„Tatăl nostru...

Dumnezeule cel vecĭnic și împĕrate a tótă făp-tura, care pĕnĕ într'acĕst cĕs m'ai ĭnvrednicit a ajunge, iĕrtă mie pĕcatele ce am făcut într'acĕstă đĭ cu fapta, cu cuvĕntul și cu gĕndul, și curătesce, dómne, umilul meŭ suflet, de tótă necurătenia corpului și a cugetului meŭ; și'mĭ dă, Dómne, într'acĕstă nópte, a trece somnul cu pace, ca, sculându-mĕ din ticălosul meŭ așternut, bine să plac prĕ sfântului tĕŭ nume, ĭn tóte đĭlele vieței mele, și să calc pre inimiĕi ce se luptă cu mine, pe cei materialĭ și pe cei nematerialĭ; și me mĕntuiesce, Dómne, de cugetele cele deșĕrte, care me spurcă, și de poftele cele rele; că a ta este împĕrăția, și puterea, și mărĕrea, a tatălui și a fiului, și a sfântului duh, acum și tot-d'a-una, și ĭn vecĭi vecilor. Amin.

Totă nădejdea mea spre tine o puî, maica lui Dumneșu ; păzeste-mă sub acoperemîntul tîu.

Nădejdea mea este tatăl, scăparea mea este fiul, acoperemîntul meu este duhul sânt ; treime sfântă, mărire ție !

Sfinte ângere, păzitorul meu, acopere-mă cu aripele bunătății tale, și gonesce de la mine totă fapta cea rea a diavolului, și rîgă pe Dumneșu pentru mine pîcătîsul.

Lumină lină a sânteî măriri, a tatălui ceresc, a celui fără de mîrte, a sfîntului fericitului, Isuse-Cristîse, viind la apusul sîrelui, vîdînd lumina cea de sîră, lăudăm pre tatăl, pre fiul și pre sfîntul duh, Dumneșu. Demn ești în tot timpul a fi lăudat de glasuri cuvîose, fiule al lui Dumneșu, cel ce dai viêtă : pentru acîsta lumea te mîresce.

Învrednicesce-ne, Dîmne, în sîra acîsta, fără de pîcat să ne păzim noi.

Bine ești cuvîntat, Dîmne, Dumneșu pîrinților nostri : lăudat și pre mîrit este numele tîu, în veci. Amin.

Fiă, Dîmne, mila ta spre noi, precum am nădîduit și noi întru tine. Bine ești cuvîntat, Dîmne : învîță-ne pe noi îndreptările tale. Bine ești cuvîntat, stăpîne : întelepșesce-ne pe noi

cu îndreptările tale. Bine ești cuvântat, sfinte : luminéază-ne pe noi cu îndreptările tale.

Fiă, Dómnne, mila ta în veci ; lucrările mânilor tale nu le trece cu vederea. Ție se cuvine laudă, ție cântare, ție mărire se cuvine : tatălui, și fiului și sfântului duh, acum și pururea, și în vecii vecilor. Amin.

LECTIUNEA X.

RUGĂCIUNEA SCOLARILOR.

Dumnezeule pré sante, începutul bunătății, al dreptății și al binelui, Dómnne al puterilor, făptuitorul tuturor celor vădute și nevădute, isvorul vieței, prin tine și de la tine începem ȃilele și lecțiunile nóstre. Inalțe-se pêně la tine binecuvântările nóstre din fundul inimei, din buze inocente. Ascultă, Dómnne, umilele nóstre rugăciuni, și fă-le să ajungă pêně la tine.

Întăresce, bunule, cu puterea și cu a-tot-sciința ta pe capiî națiunii și bisericeî nóstre. Apără subt scutul mântuirii tale pe părinții, profesorii și protectorii nostri : întăresce brațele și mintea lor ; întempină multele și feluritele lor neajunsuri, ușurându-le prin sănătate sarcinele vieței ; mângâiă'i în întristările lor.

Fă, Dómne, să se cobóre pe pământ pacea, îndurarea, unirea și tóte bine-facerile tale ceresci.

Luminéză și întinde mărginirea cunoscincilor nóstre, tu care întindí în nemărginit cerul ca o pele. Ajută-ne ca să terminăm învățaturile după voia ta, ca, începând de la tine, în tine să aflăm tótă liniștirea

Ângerul nostru păzitor arate-ne căile tale, ca să putem fi folositori noă-înșine, părinților și patriei în care ei se bucură de tóte bunurile tale.

Dă aripe cugetărilor nóstre, ca de la cele pământesci să pótă ajunge la cele ceresci; de^{la} la cele materiale la cele spirituale, pênă la tine, care ești adevărul adevărurilor.

Feresce-ne de cunoscince rele, de lucruri neadevurate; luminéză-ne cu sciințele, ca să pătrundem legile prin care ne-ai creat, prin care ții și conduci universul.

Iea aminte la noi, Dómne, și ascultă rugăciunea noastră. Fiă mila ta spre noi; întăresce-ne și ne apără în tóte dîilele vieței, de diminęta pênă séra; întăresce-ne cu înțelepciune, cu purtări blânde și cu fapte lăudate, ca printr'ênsele să se sântescă numele tēu în veci. Amin.

BIBLIOGRAFIA.

Aprecierea nemuritorului I. HELIADE R., estrasă din articolul „*Lit-ratura = politică*“, subiect tractat de d-sa în conferința din 10 Decembre 1868, la „Atheneul român“. A se vedé la pagina 357 din opul intitulat „*Equilibrul între antithesî.*»

.... Nu putem abandona sujetul despre care tractăm, fără a atrage atențiunea cititorilor nostri asupra laborióselor veghierî ale d-lui I. M. Riurénu.

Nobila însărcinare ce de june încă își impuse de a se ocupa cu conducerea junimiî pe calea frumosului saú a virtuțiî, îl împinse, fără scirea sa póte, pe terémul celei mai fundamentale politice. În ultimii trei ani, începénd de la 1867 *, publică pêne la patru-spre-dece elaborate, destinate a forma o mică *bibliotecă pentru junimea de ambe-sexe*. După noi, o politică adevérată cată să începă de la desvoltarea mințiî și formarea inimei junimiî.

Elaborările acestui bărbat consciințios, prin veghierî îndelungate și spese însemnătóre, fac onóre profesiunii sale și atrag din și în și atențiunea bărbaților serioși, atât pentru alegerea sujetelor ce a tractat, cât și a limbei corecte și a modului de scriere atât de gramaticală...

* Pêne la data aci menționată se publicaseră deja vr'o 4-5 din aceste broșuri, cu începere de la 1859 prin „*Franclin*“ Opere alese.— (Nota edit.)

DIFERITE
CARACTERE NUMERICE.

CIRILE	ARABE	LATINE	NUMIREA LOR
А	1	I	Unul
Б	2	II	Două
Г	3	III	Trei
Д	4	IV	Patru
Е	5	V	Cinci
С	6	VI	Şese
З	7	VII	Şapte
И	8	VIII	Opt
Д	9	IX	Nouă
1	10	X	Dece
А1	11	XI	Unul-spre-dece
Б1	12	XII	Două-spre-dece
Г1	13	XIII	Trei-spre-dece
Д1	14	XIV	Patru-spre-dece
Е1	15	XV	Cinci-spre-dece
С1	16	XVI	Şese-spre-dece
З1	17	XVII	Şapte-spre-dece
И1	18	XVIII	Opt-spre-dece
Д1	19	XIX	Nouă-spre-dece
К	20	XX	Două-deci
КА	21	XXI	Două-deci și unul

CIRILE	ARABE	LATINE	NUMIREA LOR
KB	22	XXII	Două-deci și două
KГ	23	XXIII	Două-deci și trei
KД	24	XXIV	Două-deci și patru
KЕ	25	XXV	Două-deci și cinci
KС	26	XXVI	Două-deci și șese
KЗ	27	XXVII	Două-deci și șapte
KH	28	XXVIII	Două-deci și opt
KQ	29	XXIX	Două-deci și nouă
А	30	XXX	Trei-deci
М	40	XL	Patru-deci
Н	50	L	Cinci-deci
Ѓ	60	LX	Șese-deci
О	70	LXX	Șapte-deci
П	80	LXXX	Opt-deci
Ч	90	XC	Nouă-deci
ρ	100	C	Una sută
ρI	110	CX	Una sută dece
ρK	120	CXX	Una sută două-deci
ρΛ	130	CXXX	Una sută trei-deci
ρM	140	CXL	Una sută patru-deci
ρH	150	CL	Una sută cinci-deci
ρЗ	160	CLX	Una sută șese-deci
ρO	170	CLXX	Una sută șapte-deci
ρH	180	CLXXX	Una sută opt-deci
ρЧ	190	CXC	Una sută nouă-deci
c	200	CC	Două sute
T	300	CCC	Trei sute

CIRILE	ARAHE	LATINE	NUMIREA LOR
Ϟϙ	400	CD*	Patru sute
Ϟ	500	D	Cinci sute
Ϟ	600	DC	Şese sute
ϙ	700	DCC	Şapte sute
ϙ	800	DCCC	Opt sute
ϙ	900	CM	Nouă sute
ϙ	1000	M	Una miiă
ϙ	2000	MM	Două mi
ϙ	3000	MMM	Trei mi
ϙ	4000	MMMM	Patru mi
ϙ	5000	ICD	Cinci mi
ϙ	6000	ICD CID	Şese mi
ϙ	7000	ICD CID CID	Şapte mi
ϙ	8000	ICD CID CID CID	Opt mi
ϙ	9000	MCC ICD	Nouă mi
ϙ	10000	CC ICD	Dece mi.

*Nota. Unele valori numerice, după sistemul latin, se găseşte şi în modul următor:

CCCC=400; ICD=500; DCCCC=900; CID=1000; CID CID sau
 IIM=2000; CID CID CID sau IIM=3000; CID CID CID CID, sau
 IIM=4000; VM=5000; ICDM, sau VIM=6000; ICDMM=7000;
 ICDMMM=8000; ICDMMMM=9000.

 F I N E

TABLA DE MATERIE

	Pagina
Insciintare	5
1. — Strugurii	7
2. — Cója de nucá	8
3. — Mèrul	10
4. — Trandafirul	11
5. — Pèrul	13
6. — Fragile	14
7. — Cireşele	17
8. — Prunele	18
9. — Castanele	19
10. — Mèrul	21
11. — Crinul	23
12. — Garófa	24
13. — Mărgăritărelul	25
14. — Zambila	27
15. — Nu-mě-uita	28
16. — Roseta	29
17. — Coşul cu flori	30
18. — Cununa de flori	31
19. — Copaciî de aur	32
20. — Sēmēnta de mac	34
21. — Dovlecii	35
22. — Răchita şi paiete	37
23. — Stejarul	38
24. — Trandafirii şi albinele	40
25. — Cocoşul	id.
26. — Găina	42
27. — Pòrumbiî	43
28. — Ròndunelele	45
29. — Vrăbiile	46
30. — Presurile	47
31. — Piţigoitul	48
32. — Cucul	50

33. — Cuibul de prepeliță	51
34. — Cărlanul	52
35. — Papagalul	53
36. — Clopoțelul vacei	54
37. — Cerbul	56
38. — Sorele	58
39. — Lucăfêrul	59
40. — Cele patru elemente	60
41. — Oglinda	62
42. — Inelul fărmeecat.	63
43. — Încălțăminte	65
44. — Lanțul	66
45. — Bucata de carne.	67
46. — Sculurile de ață.	68
47. — Fertura	69
48. — Apa și pâinea.	70
49. — Lacrêmile unei mame	72
50. — Cea mai bună doctoriă	73
51. — Semnătura	74
52. — Avuțiile	75
53. — Têrgul	76
54. — Păstorul fericit.	77
55. — Talharul	79
56. — Hoțomanul.	80
57. — Orbul.	id
58. — Pustnicul înțelept	82
59. — Grădinarul generos	83
60. — Mreana	85
61. — Vecinii bunî	86

RUGĂCIUNI ȘI PRECEPTE RELIGIOSE 88

APRECIERÎ DE D-1 I. HELIADE R. 107

DIFERITE CARACTERE NUMERICE. 108

Erata. În loc de „Mêrul”, care figurează ca titlu la mijlocul paginei a 10-a, să se citescă: „Puietela de mên”.